

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

У комітетах
Верховної Ради

Каховське водосховище:
не встигла висохнути земля,
а вже городики городять

► СТОР. 5

Ключове завдання

Бійці 23-ї бригади
отримали
мобільний
лазне-пральний
комплекс

► СТОР. 6

Непереможні

Волонтерка
Ірина ГНАТЮК:
Низький уклін
вам, неймовірні
люди

► СТОР. 9

№ 246 (8263)

П'ЯТНИЦЯ, 8 ГРУДНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Президент США
закликав відкласти
партійні розбіжності

Президент США Джо Байден у спеціальному зверненні закликав американський Конгрес терміново ухвалити нове фінансування для подальших пакетів допомоги Україні. Глава Білого дому заявив, що необхідно відкласти партійні розбіжності та негайно затвердити додаткову підтримку Україні. «Це не може чекати, — сказав Байден під час короткої промови в Білому домі. — Конгресу необхідно ухвалити додаткове фінансування для України до того, як вони перервуться на святкові канікули», цитує його слова «Голос Америки».

«Широ кажучи, я думаю, що це приголомшливо, що ми дійшли до цього моменту. Республіканці в Конгресі готові зробити путіну найбільший подарунок, на який він може сподіватися, і відмовитися від нашого глобального лідерства», — додав Президент США.

► СТОР. 7

Фронт

Оборонний
фінплан-2024: дрони,
ППО, бронетехніка, РЕБ
і «Нептун»

У ніч на 7 грудня російські терористи випустили по Україні 18 ударних БПЛА, 15 з яких збили наші захисники. Основними напрямками удару були Хмельниччина та Одещина, цілили у припортову інфраструктуру Подунав'я. Є влучення і загиблїй.

► СТОР. 12

Деокуповане село чекає на відновлення школи

Під час майстер-класу з виготовлення оберегів для ЗСУ.

Дорога до знань не завжди легка і розчищена. Тому розпорядок дня наймолодших мешканців села Рудницьке Баришівської ОТГ, що на Київщині, цілком залежить від погоди. Пошкоджену під час окупації школу ще не відновили, дітей підвозять на заняття до опорного закладу в село Селище. Днями учням довелося залишитися вдома — через снігові перементи на шляхах. Щоб навіть узимку вони мали змогу спілкуватися, відвідувати гуртки і майстер-класи, в селі відкрили освітній хаб.

► СТОР. 10—11

Фото

Олександра КЛИМЕНКА.
Більше фото тут —
www.golos.com.ua

Зруйнована під час окупації школа в селі Рудницьке Броварського району на Київщині.

ПЕРЕДПЛАТА-2024

Шанувальникам «Голосу України»

Редакція дякує вам, що у цей непростий для кожного українця час, протягом 2023 року, ви були нашими передплатниками.

З кожного номера газети ви дізнавалися про щоденні події в Україні та за кордоном, ситуацію на фронті, першими отримували інформацію про нові закони та зміни в законодавстві, про події в суспільно-політичному житті, культури, науки і спорту. Але вже час подумати про передплату на «Голос України» на 2024 рік.

Наступного 2024 року газета виходитиме 5 разів на тиждень українською мовою — за індексом 40224. Вартість передплати, на жаль, не вдалося утримати на рівні цього року — лівову частку від передплати отримає не редакція — виробник газети, а «Укрпошта». Така реальність сьогодення.

Вартість передплати разом з послугами «Укрпошти» з доставки за індексом 40224 становить:

на 1 місяць — 145,00 грн;
на 3 місяці — 435,00 грн;
на 6 місяців — 870,00 грн;
на рік — 1740,00 грн.

І все-таки редакція сподівається, що і в наступному році наші любі передплатники будуть разом з «Голосом України».

Також повідомляємо, що економічно вигідніше оформити передплату на електронне видання «Голосу України». При цьому передплатники електронного видання матимуть змогу користуватися архівом газети, починаючи з першого номера, який вийшов 1 січня 1991 року. Для цього треба зайти на сайт www.golos.ua й ознайомитися з умовами та вартістю передплати.

«Голос України» — це ваш вибір,
читачу, ваша газета!

КОРОТКО

■ На Полтавщині представники обласного Центру комплектування та соціалізаційної роботи передали одній із шкіл Великобагачанської громади 13 зразків навчальної зброї — десять автоматів і три пістолети — для занять із «Захисту Вітчизни», повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.

■ За програмою «Відновлення від жителів Миколаївщини надійшло 4816 заяв на отримання компенсації за пошкоджене майно. Комісія вже затвердила понад 201 млн грн для 2083 заявників. А 1698 власникам житла компенсацію вже виплачено, інформує наш власкор Олена ІВАШКО.

■ 90 FPV-дронів від Святого Миколая вартістю 1,2 млн грн передала військовим Хмельницька міська громада. І це не вперше. Лише за три останніх місяці військові отримали 540 FPV-дронів. Ще тисяча на підході, передає наш власкор Ірина КОЗАК.

Більше від «Голосу України»: <http://www.facebook.com/GolosUkrainy>; <http://t.me/GolosUkrainy>

Єдине, що може зупинити агресора, — це зброя, боєприпаси та санкції

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук виступив під час Українсько-американської Конференції оборонних індустрій у Вашингтоні

В Українсько-американській конференції оборонних індустрій у Вашингтоні також взяли участь Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак, міністр оборони України Рустем Умеров та міністр стратегічних галузей промисловості України Олександр Камишін.

Президент України Володимир Зеленський звернувся до учасників заходу у відеорежимі. У зверненні він зазначив, що завдяки хоробрим українським захисникам і захисницям, зброї від партнерів і консолідації вільного світу Україна змогла захистити незалежність і звільнити приблизно 50 відсотків окупованих росією територій, а цього року виграла битву з флотом РФ у Чорному морі та забезпечила роботу «зернового коридору».

«Неспровокована та невинуватена агресивна війна росії проти України змінила Європу. Російське вторгнення в Україну викрило багато світових, європейських і регіональних проблем та вказало на крихітку архітектури безпеки», — наголосив насамперед Спікер Парламенту України.

Руслан Стефанчук зауважив, що нині єдине, що може зупинити агресора, — це зброя, боєприпаси та санкції: «Необхідна номенклатура відомі, обсяги відомі. Потрібні рішення й дії».

«Завдяки рішучій та послідовній позиції Адміністрації США, міцній двопартійній підтримці у Конгресі й солідарності американського народу, Україна продовжує давати відсіч агресору, день за днем у тяжких

боях відвойовуючи свої землі», — зазначив Голова Верховної Ради України, додавши, що найменша поступка путінському режиму підштовхуватиме його до скоєння ще страшніших злочинів проти українського народу.

Водночас Руслан Стефанчук акцентував, що саме тому Український Парламент вживає рішучих кроків, спрямованих на підтримку вітчизняного

оборонно-промислового комплексу. Зокрема, минулого місяця народні депутати України внесли до Бюджетного кодексу зміни, відповідно до яких податок на доходи фізичних осіб, що сплачується з Державного бюджету України, перенаправлятиметься в умови воєнного часу на нагальні потреби — розвиток вітчизняного оборонно-промислового комплексу та закупівлю дронів.

Водночас у вересні Парламент України постановив, що держава гарантуватиме виконавцям державних контрактів з оборонних закупівель компенсацію всіх економічно обґрунтованих витрат у межах виконання цих договорів, а також суми прибутку у складі вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, відповідно до умов державних контрактів.

«росія змінює стратегію, домагаючись війни на виснаження. Важливо, щоб усі розуміли, що Україна не зможе впродовж тривалого часу протистояти такому способу ведення війни», — зазначив Руслан Стефанчук, додавши, що критично необхідним є надання партнерами та союзниками найновітніших технологічних засобів, аби переламати хід цієї війни.

Окрім того, він наголосив, що росія намагається знекровити не лише Україну, а блокуючи український експорт продовольства, випробовує рішучість цивілізованого світу й надалі підтримувати український народ: «Як і 90 років тому, росія продовжує використовувати голод, як зброю, руйнуючи інфраструктуру України, а також систему й логістичну інфраструктуру перевезення зерна з України».

«Ключ до подолання терору росії, який поширюється дедалі на більшу кількість країн, — надання Україні всіх необхідних військових інструментів для нейтралізації військового потенціалу країни-агресора», — зауважив Руслан Стефанчук. Також він додав, що необхідно позбавити державу-терориста як політичних, так і економічних можливостей сіяти хаос і руйнування в Європі та за її межами.

«Український народ довів, що має волю, силу й рішучість до боротьби за своє майбутнє у сім'ї вільних та демократичних європейських держав», — наголосив насамкінець Голова Верховної Ради України, зауваживши, що всі гілки української влади злагоджено працюють на єдину мету: зміцнення обороноздатності своєї держави, щоби наблизити її до членства у НАТО та Євросоюзі.

Руслан Стефанчук закликав керівництво Сполучених Штатів Америки та присутніх представників американського оборонного бізнесу продовжувати підтримувати Україну на цьому шляху, надаючи оборонну, економічну та гуманітарну допомогу.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото: rada.gov.ua

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук зустрівся

...з Державним секретарем США Ентоні Блінкеном

У зустрічі також взяли участь Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак та міністр оборони України Рустем Умеров.

Спікер Парламенту України висловив вдячність Сполученим Штатам Америки за вже надану бюджетну підтримку в понад 22 мільярди доларів та оборонну підтримку, яка вже сягнула понад 44 мільярди доларів. Він також подякував за стратегічне лідерство у питанні підтримки України.

Під час зустрічі сторони багато уваги приділили оборонним потребам України та захисту енергетичної інфраструктури. Також обговорили важливість подальшої фінансової підтримки України з боку США й подальшу законодавчу роботу в Україні щодо впровадження реформ.

Зі свого боку, Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак подякував за організацію Українсько-американської конференції оборонних індустрій, яка триває цими днями у Ва-

шингтоні: «Цей важливий захід дасть старт активній двосторонній військово-технічній співпраці між двома країнами».

Також він зауважив, що оборонні компанії, базуючись на досвіді українських військових із застосування різних типів озброєнь у бойових умовах, за підтримки американських партнерів здатні виробити принципово кращі зразки зброї.

Насамкінець сторони окремо приділили увагу імплементації Формули миру Президента України Володимира Зеленського.

...з головами комітетів Палати представників Конгресу США із закордонних справ Майком МакКолом, із розвідки Майком Тернером та зі збройних сил Майком Роджерсом

У зустрічі також взяли участь Керівник Офісу

Президента України Андрій Єрмак та міністр оборони України Рустем Умеров.

Голова Верховної Ради України висловив вдячність кожному за лідерство у питанні підтримки України: «Великою мірою ваша діяльність є двигуном поставок в Україну сучасного ефективного озброєння».

У цьому контексті Руслан Стефанчук укотре зацентрував на важливості фінансування додаткових витратків на допомогу Україні обсягом понад 61 мільярд доларів. Він зауважив, що це буде потужним сигналом для захисників і захисниць України, які протистоять російському агресору.

Сторони обговорили ситуацію на фронті, оборонні потреби Збройних Сил України. Зокрема, у посиленні протиповітряної оборони, збільшенні поставання далекобійних ракет, артилерійських снарядів, танків і бронетехніки, а також у передачі Україні літаків F-16.

«Україна не лише цінує надану допомогу з боку США, а й несе відповідальність за її використання й відповідне звітування. І Україна високо цінує довіру з

боку партнерів і союзників», — наголосив Голова Верховної Ради України.

«Цінуємо, що обидві партії США — Республіканська та Демократична — єдині у підтримці України. Двopартійна підтримка — наша основна цінність, і ми розраховуємо на її збереження», — зауважив, зі свого боку, Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак.

...зі Спікером Палати представників Конгресу США Майклом Джонсоном

«Двopартійна підтримка Конгресу США — одна з фундаментальних цінностей, які має Україна. Ми дуже високо її цінуємо», — наголосив насамперед під час надважливої зустрічі зі Спікером Палати представників Конгресу США Майклом Джонсоном Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук.

У зустрічі також взяли участь Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак та міністр оборони України Рустем Умеров.

Руслан Стефанчук зазначив, що Україна потребує подальшої допомоги США: як фінансової, так і військової. Тому Спікер Парламенту України звернувся з проханням підтримати важливі для нашої країни рішення у Конгресі США.

Окрім того, він зацентрував, що швидкість просування українських воїнів на полі бою залежить від швидкості надання Україні зброї.

«Україна усвідомлює важливість допомоги США й завжди цінуватиме підтримку. Адже наші країни об'єднують спільні цінності та спільні бачення», — зауважив Руслан Стефанчук, запевнивши, що Україна готова й надалі втілювати всі важливі реформи.

Насамкінець Голова Верховної Ради України наголосив, що необхідно демонструвати єдність, передусім у боротьбі з російським агресором.

...із Сенатським українським кокусом на чолі з сенатором Діком Дурбіним

«Не можна допустити перемоги путіна, бо він не зупиниться, а продов-

жить свою агресію. На інших країнах. Тому важливо його зупинити. Знищити його військовий та економічний потенціал», — наголосив насамперед Спікер Парламенту України.

Також він зауважив, що у своїй боротьбі Україна потребує підтримки партнерів та союзників стратегічними із яких є і залишаються США.

«Передусім мій заклик до сенаторів — розглянути та підтримати фінансування додаткових витратків на допомогу Україні на наступний рік», — акцентував Руслан Стефанчук.

Окрім того, Спікер Парламенту України не оминув увагою ще одну важливу тему — прозорість та підзвітність усієї допомоги, що надається Україні.

Він запевнив, що Україна несе повну відповідальність за використання допомоги й надає відповідні звіти: «І найцінніше, що ми отримали від партнерів, — це довіра».

Зі свого боку, сенатори запевнили, що зроблять усе можливе, щоби допомога Україні продовжувалася.

За повідомленням прес-служби Апарату Верховної Ради України.
Фото: rada.gov.ua

Читайте те, що має нас щодня об'єднувати у наближенні добра і справедливості

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк долучилася до читання терапевтичних казок для дітей, які постраждали від війни. Читання відбулося у Центрі захисту прав дитини. Під час заходу також обговорювалися питання, пов'язані з ментальним здоров'ям дітей в умовах війни.

Віцеспікерка прочитала дітям одну з історій з книги «Хоробі казки».

«Це дивовижна й дуже актуальна книга про важливість ментального здоров'я дітей в умовах воєнного часу. Всіх дітей — від дошкільнят до підлітків, які особливо гостро та емоційно переживають ці складні часи. Так, що дорослі можуть навіть не здогадуватися про проблеми. Цю книгу я наполегливо рекомендую прочитати й дорослим, які також потребують сьогодні підтримки, тепла й відчуття підтримки, не сучи особливу відповідальність за країну, за рідних і близьких та своїх дітей. І часом дорослі переживають різні кризи, спричинені війною, набагато важче, ніж діти», — зазначила Олена Кондратюк.

В основу «Хоробих казок» лягла найважливіші життєві теми: дружба, підтримка, роз-

лука, доброта, солідарність, втрата, належність до спільноти, сміливість, віра у спільну перемогу.

«Я дуже дякую авторам «Хоробих казок», зокрема Вікторії Мурованій, авторці ідеї книги. Вона — про ті цінності, що відрізняють нас від тих, хто прийшов на нашу землю і в наші домівки чинити зло. Ця дивовижна книжка про те, що має нас щодня об'єднувати у наближенні перемоги добра і справедливості», — поділилася враженнями Олена Кондратюк.

Як наголосила Заступниця Голови Верховної Ради Украї-

ни, цей захід також став нагадуванням про те, що понад 19,5 тисячі українських дітей були викрадені та вивезені до Росії. Вони відірвані від дому, від батьків, від рідних та опікунів. Над ними вчиняється психологічне насильство.

«Ми робимо все можливе, зокрема й на рівні парламентської дипломатії, аби привернути увагу до цієї теми. Парламенти різних країн та ПАРЄ ухвалили резолюції із засудженням злочинів РФ проти українських дітей. Проте процес повернення дуже складний, вдалося повернути лише 387 діток. І це наша відповідаль-

ність — дорослих — разом із усім небайдужим світом знайти спосіб та механізми пришивлення та збільшення кількості українських дітей, яких повернуто додому», — наголосила Олена Кондратюк.

Водночас вона зауважила, що повернення дітей — це тільки початок, адже ми маємо не забувати про те, що ці діти пройшли дуже важкі випробування у фактичній неволі.

«Тому для тих дітей, яких вдається повернути, наша держава разом із фахівцями й дитячими психологами має обов'язково проводити кропітку психологічну роботу. Відновлення ментального здоров'я дітей, які постраждали від війни, внаслідок тимчасової окупації, викрадення та депортацій, — це дуже важливе завдання для всього суспільства», — переконана Віцеспікерка Олена Кондратюк.

Організаторами заходу виступили Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини спільно із Суспільним мовленням та БФ «Голоси дітей» за підтримки ЮНІСЕФ, повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото rada.gov.ua

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Військовим передали планшети

Народний депутат по 131-му виборчому округу Максим Дирдін відвідав військових 201-ї зенітно-ракетної бригади імені гетьмана Пилипа Орлика (на знімку). «Хлопці стоять на захисті неба над Миколаївською областю. Поспілкувалися з військовими на різні теми, обговорили майбутнє, подякував за службу.

Під час нашої зустрічі передав їм планшети від мене та моєї родини, батька Євгена Дирдіна та сестри Оксани Пастушок», — повідомив Максим Дирдін на своїй сторінці у Фейсбуці.

Народний депутат переконаний, що гаджети не лише полегшать роботу, а й стануть важливим інструментом у боротьбі з ракетами та безпілотниками ворога. «Разом з усією країною віддаю належне героям, які ризикують своїм життям заради нашої свободи та миру», — написав Максим Дирдін.

Олена ІВАШКО.

Фото з відкритих джерел.

Громадськість невдоволена діяльністю Мінветеранів

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів у межах контрольної функції заслухав звіт міністра у справах ветеранів Юлії Лапутіної щодо результатів діяльності за 2021—2023 роки та планів роботи на 2024 рік.

Очільниця відомства у своїй доповіді, зокрема, торкнулася системи переходу від військової служби до цивільного життя, яку розробило Мінветеранів у співпраці з дотичними міністерствами і відомствами.

Зазначивши, що Мінветеранів визначено координуючим органом центральної виконавчої влади, який практично реалізує державну ветеранську політику, Юлія Лапутіна наголосила, що для її ефективності на місяць потрібна системність — синергія роботи міністерств і відомств, міжнародних партнерів та громадськості.

Крім того, вона розповіла про пілотний проект із впровадження посади «помічник ветерана», який працюватиме на рівні громад у спеціальних створених сервісних центрах. За словами міністра, запит на таких помічників уже є від великих компаній, куди повертаються працювати демобілізовані працівники.

«Ми також підписали меморандум з асоціацією ЦНАПів про те, що при ЦНАПах створюватимуться окремі ветеранські вікна. Вже навчено понад 1,5 тисячі працівників ЦНАПів, щоб вони могли працювати з ветеранськими послугами», — повідомила урядовиця, додавши, що з початку широкомасштабного вторгнення було створено також «гарячу лінію» кризової психологічної підтримки, на яку надійшло понад 20 тисяч дзвінків.

«Приблизно чотири мільйони осіб після Перемоги України будуть дотичні до ветеранської політики. Тож маємо завчасно готуватися і на державному, і на місцевому рівні, гідно зустріти наших захисників і захисниць. Їхні сім'ї, родини полеглих воїнів також потребуватимуть особливої уваги. Робимо все можливе, щоб у цих категорій осіб були дієві інструменти для комфортної реінтеграції і

самореалізації у мирному житті», — зазначила очільниця Мінветеранів.

Утім, звіт очільниці міністерства не задовольнив ні народних депутатів, ні представників громадськості, які також брали участь у засіданні комітету.

Так, перший заступник голови комітету Михайло Цимбалюк, відзначивши, що про Юлію Лапутіну позитивно відгукуються побратими, які мали честь із нею служити, зауважив: «Керівництво міністерством — це переліс менеджерської функції, і не в останню — координація». Тож незрозумілим, за його словами, є той факт, що зі штату в 267 осіб у міністерстві досі вакантні 124 посади.

У цьому контексті депутат поцікавився: чи вдалося Юлії Лапутіній створити реальну роботу, щоб міністерство виконувало координуючу роль, і чи вдалося налагодити співпрацю з громадськістю?

І хоча відповіді на ці запитання були позитивні, реакція представників громадських організацій засвідчила інше.

«Мінветеранів існує окремо. Ветерани та їхні проблеми — окремо.

На жаль», — констатував Михайло Пирог, представник Громадської ради та представник Ради ветеранів при міністерстві.

«Міністерство працює з 2019 року, нині маємо 2023-й і другий рік повномасштабного вторгнення, а ми досі продовжуємо напрацьовувати стандарти ветеранської політики, щось планувати. Під час чергових ветеранських форумів виникає відчуття дежавю. Ми постійно шукаємо нові підходи, нові стандарти, витрачаються кошти на якість програми. Але реальні проблеми так і не вирішуються», — констатував він.

Водночас Дмитро Шатровський, який очолює Громадську раду, зауважив, що відчув на собі, як працює міністерство, після того, як дістав поранення в голову. «Це лише балачки заради балачок. Ви кажете, що формуєте ветеранську політику. То скільки її можна формувати? Потрібно форсувати всі законопроекти і послуги в разі швидше», — сказав він та водночас акцентував увагу на браку інформації для військових.

Людина з пораненням, за його словами,

опиняється у вакуумі. Вона не знає, куди податися. «Де дорожня карта, про яку ми казали, коли створювалося міністерство, щоб замість 20 «вікон» було одне. Коли це нарешті стане реальністю?» — поцікавився він.

Розкритикували представники громадськості й пілотний проект із запровадження помічника ветерана. Ці люди, зауважила представниця ГО «Серце назовні», не компетентні, вони абсолютно нічого не вирішують.

Голова профільного парламентського комітету Галина Третякова нагадала, що комітет відкритий для діалогу і може виступити майданчиком для зацікавлених сторін. Водночас народні депутати зауважили, що комітет не може виконувати функції міністерства, адже саме воно визначене координуючим органом центральної виконавчої влади щодо реалізації державної ветеранської політики.

Народні депутати ухвалили рішення звернутися до Прем'єр-міністра з листом щодо ситуації, яка склалася в Міністерстві у справах ветеранів.

Олена ГОРБУНОВА.

Створили підземну лікарню

Справжню лікарню під землею створили на Дніпропетровщині за сприяння закордонних друзів, які підтримали ініціативу медиків.

Як зазначили в ОВА, у надійному сховищі для безпеки пацієнтів та лікарів, можна проводити невідкладні операції й надавати допомогу за будь-яких умов. Тут обладнали палату, кімнату інтен-

сивної терапії, до якої провели кисень, повноцінну операційну, влаштували зону відпочинку з мультимедіа й дитячий куточок. Також є запаси води, медикаментів та продуктів. Не забули й про

Wi-Fi та альтернативні джерела енергії.

«Ми розуміємо, що зараз такі реалії життя. Саме тому одразу, як почалася велика війна, взялися за сховище. Самі робили підлогу, оздоблювали стіни. Наші партнери з ЮНІСЕФ також допомогли. Відремонтували коридори, палату, сан-

вузли, замінили старі комунікації», — розповів генеральний директор лікарні Олександр Власов.

Він додав, що завдяки співпраці з партнерами у закладі також з'явилася локація для розвитку і дозвілля малечі «Спільно». Діти можуть там відпочити та погратися, доки батьки отримують консультацію лікаря чи юриста. Крім цьо-

го, організували кімнату релаксації для персоналу, а ще втілюють програму з підтримки грудного вигодовування.

«У сховищі комфортно, тепло, чисто. За відділеннями закріплені окремі палати. Можемо без остраху працювати», — каже дитячий лікар-гінеколог Ольга Мальцева.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Разом з представниками місцевої влади він оглянув декілька щойно збудованих та відремонтованих укриттів. Тут уже завершують ремонтні роботи, планують облаштувати спальні місця для тих, хто потребуватиме відпочинку під час тривалої повітряної тривоги.

Олена МИКОЛАЄВА.

На знімку: народний депутат України Олександр Пасічний (ліворуч) та очаківський міський голова Сергій Бичков оглядають нове укриття.

Фото з відкритих джерел.

Усе починалося з гірничопромислової школи

Нововолинському центру професійної освіти виповнилося 70 років. В урочистостях з нагоди ювілею взяв участь народний депутат України Ігор Гузь.

Нововолинськ наймолодше місто області. Воно виникло на початку 1950-х років у зв'язку з будівництвом шахт нового типу ще Львівсько-Волинського вугільного басейну на землях сіл Дорогиничі, Низкиничі, Будятичі, Русовичі та Бискупичі Малі.

Будівництво шахт, житлових масивів потребувало кваліфікованих робітничих кадрів. У 1953 році у тоді ще робітничому селищі Нововолинське, так тоді воно ще називалося (статус міста Нововолинськ отримав у жовтні 1957 року), почала діяти гірничопромислова школа. Саме з неї і починається відлік історії сучасного Центру професійно-тех-

нічної освіти. За ці сім десятиліть заклад не раз реформувався, розширював перелік професій кадрів, які він готував не лише для міста і області, а й інших регіонів країни. Коли в перші роки існування профтехосвіти міста готувала переважно кадри для шахт Нововолинська і Червонограда, то сьогодні — для легкої і харчової промисловості, сфери обслуговування, будівельної галузі, автомобільного транспорту та електротехнічного виробництва.

— Наш навчальний заклад може пишатися своїми освітніми традиціями. Серед наших досягнень: перемога у Всеукраїнському конкурсі якості товарів, робіт та послуг «100 кращих товарів України», першість на міжнародних виставках «Інноватика в сучасній освіті» та «Сучасні заклади освіти». Ми пишаємося членством в Асоціації кулінарів України. На основі наших здобутків ми творимо нову історію закладу, а також виконуємо не менш важливу сьогодні місію, займаючись волонтерством та опікунством над внутрішніми переміщеними особами, — доповіла поважною товариству, яке зібралось у залі, Валентина Приступа.

3 2002 року навчальний заклад очолює досвідчений педагог і менеджер профтехосвіти Валентина Приступа. Під її керів-

ництвом заклад постійно оновлює свою матеріально-технічну базу, осучаснює, наближаючи до потреб виробництва, навчальні програми.

Лише за чотири останні роки тут створено сучасні навчально-практичні центри в сферах громадського харчування, побутового обслуговування, швейного виробництва та автомобільного транспорту і електротехнічного виробництва.

— Наш навчальний заклад може пишатися своїми освітніми традиціями. Серед наших досягнень: перемога у Всеукраїнському конкурсі якості товарів, робіт та послуг «100 кращих товарів України», першість на міжнародних виставках «Інноватика в сучасній освіті» та «Сучасні заклади освіти». Ми пишаємося членством в Асоціації кулінарів України. На основі наших здобутків ми творимо нову історію закладу, а також виконуємо не менш важливу сьогодні місію, займаючись волонтерством та опікунством над внутрішніми переміщеними особами, — доповіла поважною товариству, яке зібралось у залі, Валентина Приступа.

Народний депутат України Ігор Гузь, звертаючись до присутніх на врочистій академії з нагоди 70-річчя центру, зокрема, сказав:

— Широко поважаю роботу дирекції та колективу закладу, яким вдається результативно працювати не тільки над організацією освітнього процесу, а й модернізувати базу закладу, вдало об'єднуючи зусилля різних гілок влади.

Директор центру Валентина Приступа (в центрі) зміла згуртувати колектив колег-однодумців.

Дякую за плідну співпрацю, адже з командою також долучався до процесу пошуку коштів та сприяв виділенню грошей з державного бюджету в 2021 році.

А в квітні вдалося втілити спільний з керівництвом ЦПТО, обласною та міською владою проект, націлений на підвищення якості освіти та розвиток молоді.

Створено лабораторію з навчально-практичного та сервісного обслуговування для навчання професій «кухар» та «пекар». Дуже важливо, що є такі мудрі і наполегливі керівники, як Валентина Приступа, та заклади, подібні вашому, які борються за якісну освіту молодого покоління. Вітаю дирекцію, викладачів та студентів з 70-річчям закладу.

— На минулій сесії Волинська обласна рада прийняла Нововолинський ЦПТО з дер-

жавної до обласної комунальної власності. Переконаний, що відтепер ми будемо спільно із досвідченим та активним керівником закладу працювати над його розбудовою та вдосконаленням, — зазначив присутній на врочистостях голова Волинської обласної ради Григорій Недопад. Він нагородив колектив центру цінним подарунком та вручив його директору Валентині Приступі Подяку голови обласної ради за багаторічну сумлінну працю. Відзнаки очільника обласної представницької влади також отримали деякі працівники цього авторитетного в регіоні освітнього закладу. Хочеться, щоб він і надалі залишався одним із флагманів у справі підготовки висококваліфікованих робітничих кадрів.

Микола ЯКИМЕНКО.
Фото з сайту Волинської обласної ради.

Народний депутат України Ігор Гузь (ліворуч) та голова Волинської обласної ради Григорій Недопад уважно слухали виступи промовців на врочистій академії. Їхні зауваження і пропозиції врахують у подальшій роботі.

Удосконалити правові інструменти допоможуть міжнародні документи

Декларація преамбули директиви як ефективний партнер законотворця у контексті імплементації *acquis communautaire*

У 2019 році Верховна Рада України від імені Українського народу конституційно підтвердила європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України. Таке рішення єдиного органу законодавчої влади в Україні безповоротно закріпило спрямування законодавства України до гармонізації з *acquis communautaire*. Це своєю чергою привело до того, що сучасна законотворча діяльність значною мірою спрямована на введення у вітчизняну систему законодавства нових правових інструментів, концепцій, підходів, які або не застосовувалися, або були відсутні взагалі. Тож у сучасних умовах вкрай важливою є належна гармонізація законодавства України із *acquis communautaire*.

У цьому контексті варто звернути увагу на комплексну імплементацію положень актів *acquis communautaire*, зокрема щодо врахування декларацій преамбули відповідної директиви при підготовці євроінтеграційних законопроектів. Як приклад відсутності комплексної гармонізації можна навести реалізовану законодавчу ініціативу щодо імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради № 2005/29/ЄС від 11 травня 2005 року стосовно недобросовісних комерційних практик бізнесу щодо споживачів на внутрішньому ринку та внесення змін до Директиви Ради 84/450/ЄЕС, директив Європейського Парламенту і Ради 97/7/ЄС, 98/27/ЄС та 2002/65/ЄС і Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 2006/2004 («Директива про недобросовісні комерційні практики») (далі — Директива № 2005/29/ЄС). Імплементація зазначеної Директиви є обов'язковою відповідно до положень додатку XXXIX до глави 20 «Захист прав споживачів» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами — членами, з іншої сторони.

При цьому з аналізу декларацій 12, 14, 15 преамбули та статті 4 Директиви № 2005/29/ЄС можна зробити висновок, що нею передбачена повна гармо-

нізація з її положеннями, тобто не більше та не менше, ніж вимагається згаданою директивою. Тому і законодавець має імплементувати її положення чітко відповідно до обсягу, передбаченого Директивою № 2005/29/ЄС. Однак у Законі України «Про захист прав споживачів» від 10 червня 2023 року № 3153-ІХ, який у тому числі спрямований на імплементацію Директиви № 2005/29/ЄС, не повною мірою враховано зазначений аспект. Зокрема, йдеться про визначення суб'єкта, на якого поширюються положення, передбачені зазначеною Директивою, а саме — пересічного споживача.

Так, Директива № 2005/29/ЄС стосовно недобросовісних комерційних практик поширює свою дію не на будь-якого споживача, а лише на пересічного. Це питання є доволі важливим з огляду на відповідний ступінь захисту, який надається тільки певному типу споживача. Водночас у тілі Директиви № 2005/29/ЄС лише йдеться про пересічного споживача, однак саме визначення цього терміна міститься в її преамбулі. Згідно з декларацією 18 преамбули Директиви № 2005/29/ЄС «доцільно захищати всіх споживачів від недобросовісних комерційних практик; однак Суд Європейського Союзу визнав за необхідне, при винесенні рішення у справах про рекламу після прийняття Директиви 84/450/ЄЕС, перевіряти вплив на умовного, типового спо-

живача. Відповідно до принципу пропорційності та для забезпечення ефективного застосування заходів захисту, що містяться в ній, ця Директива бере за еталон пересічного споживача, який є досить добре поінформований і досить спостережливим та обачним, беручи до уваги соціальні, культурні та мовні фактори, як розтлумачено Судом Європейського Союзу, але також містить положення, спрямовані на запобігання експлуатації споживачів, чії характеристики роблять їх особливо вразливими до недобросовісних комерційних практик». Зазначена декларація вписує в рамки Директиви № 2005/29/ЄС пересічного споживача, однак не обмежується нею, а посилається на практику Суду Європейського Союзу та певні особливості, які слід враховувати при кваліфікації пересічного споживача. У цьому контексті слід враховувати, що держави — члени Європейського Союзу крім положень Директиви № 2005/29/ЄС можуть використовувати практику Суду Європейського Союзу, що у вітчизняному правозастосуванні неможливо. Отже, враховуючи, що в основному тексті Директиви № 2005/29/ЄС вживається термін «пересічний споживач», вважаємо, що декларація 18 її преамбули відіграє допоміжну роль у визначенні такого суб'єкта, ос-

кільки *de facto* містить визначення терміна «пересічний споживач», яке є базою для його правозастосування.

Слід зауважити, що у деклараціях преамбули викладаються мотиви змісту статей акта, тому вони не мають юридичної сили норми права, однак мають допоміжну дію у взаємозв'язку з основними положеннями акта та можуть розкривати зміст таких положень.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити закономірний висновок, що при гармонізації акта *acquis communautaire* розміщення визначення терміна «пересічний споживач» у відповідному законі, що гармонізує Директиву № 2005/29/ЄС, можливе без шкоди для його правозастосування. Однак у Законі України «Про захист прав споживачів» від 10 червня 2023 року № 3153-ІХ немає терміна «пересічний споживач». Водночас дефініція споживача як фізичної особи, яка замовляє, придбаває, отримує, використовує, вживає або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю, незалежною професійною діяльністю чи виконанням обов'язків найманого працівника, відповідно до пункту 29 частини першої статті 1 зазначеного Закону є надто широкою у контексті недобросовісних комерційних практик. Це свідчить про неналежну імплементацію положень Директиви № 2005/29/ЄС.

Таким чином, задля дотримання принципу юридичної визначеності, встановлення чітких рамок правозастосування та належного виконання зобов'язань України у контексті євроінтеграції при підготовці законопроектів, який розробляється з метою імплементації положень акта *acquis communautaire*,

Роман Походжук.
слід звертати увагу на преамбулу такого акта. У законопроекті слід відобразити норми основного тіла акта *acquis communautaire* і положення його преамбули, якщо вони розкривають зміст зазначених норм.
Як приклад законодавчого визначення терміна «пересічний споживач» у відповідному законі Р. Походжуком запропоновано таку редакцію: «Пересічний споживач — це фізична особа, яка діє з метою задоволення особистих потреб, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю, незалежною професійною діяльністю чи виконанням обов'язків найманого працівника і яка досить добре поінформована, спостережлива і обачна щодо товару, роботи чи послуги, з урахуванням притаманних їй соціальних, культурних і мовних факторів» (Роман Походжук. Стандарт пересічного споживача відповідно до *acquis communautaire*. Право України. 2023. № 6. С. 139).

Володимир МІЛОВАНОВ,
заслужений юрист України,
Роман ПОХОДЖУК, к. ю. н.,
старший дослідник.
Головне юридичне управління
Апарату Верховної Ради України.

Каховське водосховище: не встигла висохнути земля, а вже городики городять

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики планує продовжити обговорення механізмів законодавчого врегулювання використання земель Каховського водосховища.

Зруйнувавши односторонню ГЕС та греблю на Херсонщині, російські окупанти спричинили масштабну екологічну катастрофу, зумовлену раптовим і неконтрольованим викидом значних обсягів затримуваної води. Опісля цього відбулося природне осушення більшої частини дна. Штучне море, яке займало площу в 215,5 тисячі гектарів водного дзеркала та інтенсивно використовувалося для судноплавства, зрошення, водопостачання, рибного господарства, рекреації, фактично припинило існувати.

Якщо на місцях роздадуть наділи, оскаржувати такі дії буде важко

Власне, доля цього суходолу і потрапила до зони особливої уваги і уряду, і Верховної Ради. У парламенті зареєстровано два законопроекти: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідкладних заходів з попередження нецільового використання земель Каховського водосховища» (реєстр. № 10135) від Кабміну та альтернативний «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання земель, яке займало Каховське водосховище» (реєстр. № 10135-1), ініційований народними депутатами Богданом Торохтєм, Олегом Бондаренком, Сергієм Буніним, Павлом Якименком, Сергієм Литвиненком, Артемом Чорноморовим, Маргаритою Шол, Мариною Нікітиною, Тетяною Грищенко. Документами пропонується шляхи відновлення Каховського водосховища та попередження нецільового використання землі, яку воно займало.

Розуміння того, що треба негайно ставати на законодавчий захист утвореного після руйнування дамби величезного суходолу і зволікати не можна, серед народних обранців є. Адже Каховське водосховище розташоване на землях 27 територіальних громад трьох областей. У силу безпекових і технічних обставин очікується, що відбудова греблі та повторне заповнення водойми можливі хіба що через п'ять-десять років. Де гарантія, що протягом цього періоду органи виконавчої влади та місцевого самоврядування не понаприймають відповідних рішень, не наріжуть і не роздадуть наділи у власність та користування в межах Каховського водосховища та його прибережної захисної смуги. І оскаржувати такі дії згодом буде важко,

адже їхні повноваження щодо формування ділянок різного цільового призначення та надання їх у власність і користування громадянам визначені статтею 122 Земельного кодексу України.

Освоєння суходолу, утвореного після руйнування греблі, та прибережних захисних смуг водосховища, зокрема для містобудівних потреб, у майбутньому значно ускладнить повторне заповнення водойми. Адже здійснення відповідних заходів потребуватиме вирощення широкого спектра питань примусового відчуження таких ділянок для суспільних потреб, примусового припинення прав користування ними та передбачатиме, серед іншого, необхідність відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. До того ж позови про відшкодування таких збитків до судів затягують, а прийняття управлінських рішень, відбудову Каховської ГЕС та відновлення водосховища.

Як зазначалося під час одного з попередніх засідань комітету, є ризик того, що до моменту, коли країна буде готова до відновлення знищеного рф водосховища, може не бути що відновлювати. Тож законодавча ініціатива, покликана запобігти нецільовому використанню земель та їхній роздачі в оренду або власність, — важлива й актуальна.

Голова підкомітету з питань земельних відносин Артем Нагаєвський, звертаючись до колег, зауважував, «що, враховуючи цю катастрофу і цей резонанс, питання дуже нагальне. І я би рекомендував ставити як пріоритетне та невідкладне. І як терміновий законопроект його треба розглянути в найкоротші строки. У нас справді виникли і вже є факти самозахоплення там землі, якісь городи починаються, якийсь обробіток. Нам треба все терміново припинити і зробити так, щоб це не розповсюджувалося на інші землі водосховища, які вивільнилися внаслідок катастрофи».

Проектні суперечки

Основними положеннями і урядового законопроекту, і альтернативного пропонується:

► визначити, що землями, які займало Каховське водосховище, вважаються землі водного

фонду державної власності під водним простором Каховського водосховища при форсованому підпірному рівні води, а також площі, на яких розташовані об'єкти, необхідні для забезпечення його функціонування (дамби, дороги, причали, протирозійні споруди, прибережні захисні смуги, шлюзи). Механізми масиву поверхневих вод дешифруються за матеріалами дистанційного зондування землі, виготовленими до моменту руйнації греблі (як стверджують у Мінагрополітики, проведено небагато консультацій з різними спеціалістами, які й дійшли висновку, що це можливо — визначити межі за саме такими матеріалами).

► окреслити особливості проведення робіт із землеустрою, та погодження відповідного проекту землеустрою, для внесення до Державного земельного кадастру відомостей про обмеження у використанні земель, які займало Каховське водосховище;

► передбачити, що контроль за дотриманням встановлених вимог здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про державний контроль за використанням та охороною земель»;

► забезпечити організацію внесення відомостей про обмеження у використанні земель, які займало Каховське водосховище, до Державного земельного кадастру.

Такі норми, вважають і в уряді, і в парламенті, сприятимуть збереженню цих територій для повноцінного відновлення Каховського водосховища.

Альтернативний проект, який представляв народний депутат Богдан Торохтій, також схвалює спорудження греблі.

«Відбудова України без відновлення Каховського водосховища неможлива, — зауважив він. — Це є необхідною передумовою регулювання стоку Дніпра для забезпечення електроенергії, зрошення та водозабезпечення посушливих районів півдня України в умовах кліматичних змін, а також річкової навігації від Херсона до Запоріжжя».

За його словами, в цілому підтримуючи урядовий проект, народні депутати від аграрного та екологічного комітетів — автори альтернативної

законодавчої ініціативи низку положень пропонує «врегулювати трошки по-іншому».

«По-перше, вважаємо, що не можна визначити розробника проекту землеустрою, який працюватиме над внесенням до кадастру меж зруйнованої водосховища, без Pro-Zorro, — наголосив Богдан Торохтій. — В одному проекті написано, що таким розробником виступає виключно Центр Держземкадастру. На мій погляд, це не зовсім правильно. Має бути, мабуть, тендер: хто виграв, хто запропонує там найнижчу ціну, той нехай і заходить, щоб держава не переплачувала на цьому».

Урядовий законопроект визначає єдиного виконавця розроблення проекту землеустрою, на підставі якого до Державного земельного кадастру мають вноситися відомості про межі Каховського водосховища, а саме — державне підприємство «Центр Державного земельного кадастру».

Тоді як альтернативним пропонується дати доручення Кабінету Міністрів у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим законом забезпечити визначення відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» розробника проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів. Істотна відмінність — дозволяється формувати земельні ділянки, визначати та змінювати їх цільове призначення на території Каховського водосховища не лише для цілей його відновлення, а й для здійснення заходів з охорони земель, створення території, об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення. Це пов'язане з тим, що певну частину території, яку займало Каховське водосховище, можна використати для цілей охорони довкілля.

Урядовим законопроектом пропонується встановити заборону на формування, передачу у власність та користуван-

ня, зміну цільового призначення ділянок на землях, яке займало Каховське водосховище, протягом п'ятнадцяти років з дня набрання чинності цим законом. Альтернативний передбачає, що зняття зазначеної заборони може мати місце не раніше припинення або скасування воєнного стану в Україні або у відповідних окремих її місцевостях.

«Хто зараз дасть відповідь, коли у нас закінчиться війна? Ми не можемо відбудувати водосховище в умовах, коли частина його території окупована. Тому альтернативний проект пропонує, що заборона не знімається раніше закінчення війни. На мій погляд, це логічніше», — пояснив Богдан Торохтій.

Експерт із земельного права Сергій Біленко надав свою юридичну оцінку: «Обидва законопроекти заслуговують на увагу і розв'язують справді нагальну проблему. Але певні недоліки є в обох текстах. І там, і там землі Каховського водосховища названі як землі державної власності, проте у нас у зв'язку з прийняттям Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» частина земель державної власності була передана громадам. І на території цього водосховища стовідсотково є і землі комунальної власності. Якщо піде саме така редакція, вона фактично може не спрацювати, бо поширюватиметься лише на землі державної власності. Доцільно розповсюдити оці заборони на землі і державної, і комунальної власності».

Тож на базі двох представлених проектів Комітет з питань аграрної та земельної політики готує до розгляду Верховною Радою доопрацьований законопроект. Основні його відмінності озвучив на черговому засіданні той-таки Сергій Біленко: «У визначенні тих земель, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру, як земля, яку займало Каховське водосховище, включені всі землі всіх форм власності, а не лише державної, як було в основному та альтернативному законопроектах». Водночас, за його словами, передбачено, «що визначення виконавця робіт з розроблення проекту землеустрою, на підставі якого відомості про межі Каховського водосховища вносяться до Державного земельного кадастру, здійснюються на конкурентних засадах у порядку, встановленому законодавством про державні закупівлі. Також пропонується дати доручення Кабінету Міністрів, внести зміни до методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок — внаслідок спрацювання Каховського водосховища значна їх кількість уже не може вважатися меліорованими землями у зв'язку з тим, що їх меліорація не здійснюється за відсутності води у водосховищі, а отже, їх нормативна грошова оцінка має зазнати змін. Крім того, пропонується встановити, що 15-річний термін заборони на надання земельних ділянок дна Каховського водосховища і зміну їх цільового призначення не повинен закінчуватися раніше припинення або скасування воєнного стану в Україні або у відповідній місцевості».

Галина КВІТКА.
Фото з відкритих джерел.

У НОМЕР

Депутатам скаржаться на роботу «Укрпошти»

Що після так званої реформи «Укрпошти» доставка періодики, пенсій (строки) погіршилася, знають в Україні всі. Люди марно намагаються привернути увагу влади до цієї проблеми — їх не чують.

Тож скаржаться бодай до депутатів місцевих рад, які ще не відірвалися від реального життя.

До депутата Рівненської обласної ради, голови однієї з постійних комісій Андрія Пехотина (**на знімку**) поскаржилися мешканці селища Клесова Сар-

ненського району з приводу того, що періодичку тут поштовики не доставляють за адресами — пропонує самим приходити і забирати на пошті. Адже внаслідок так званої реформи «Укрпошти» скоротила листонош по всій Україні і нема кому доставляти періодичку тощо.

— То навіщо поштовики беруть гроші за доставку газет (це входить у вартість передплати), завідомо знаючи, що не нададуть цю послугу? — резонно запитують люди.

— Я сам передплатник «Голосу України», як і мій батько-депутат. Справді, проблеми з доставкою газет великі. Якщо куди і доставляють, то не свіжі номери, а скопом за тиждень — фактично макулатуру. Адже поміркуйте: як можуть, скажімо, ті ж пересувні поштові відділення, що приїздять двічі, а в деякі села раз на тиждень, своєчасно доставляти «Голос України», який виходить п'ять разів на тиждень? — логічно розмірковує депутат облради Андрій Пехотін.

Перевели доставку газет на самообслуговування і у селищі

Гоща — центрі громади. Людям пропонує самим приходити забирати газети у поштові відділення. Але не в усіх для цього є здоров'я, час і можливість. Та й з якого дива, якщо вони заплатили за доставку? Про це розповів наш читач, заступник гошчанського селищного голови Дмитро Ткачук (**на знімку**).

Ось цю повідомку про роботу поштовики рокитнівський селищного голова Григорій Таргонський (**на знімку**):

— У селі Ельному нашої Рокитнівської громади мешкає старожил Сафрон Прокіпович. Попри поважний вік любить читати. Тож я хотів зробити йому подарунок — передплатив газету, але жодного номера йому поштовики так і не доставили...
Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Фото автора.

Бійці 23-ї бригади отримали мобільний лазне-пральний комплекс

Підтримка українських воїнів у зоні бойових дій — одне із ключових завдань. Багато небайдужих українців це розуміють і роблять усе можливе, щоб допомогти їм. Складні погодні умови вносять свої корективи. Запит на спеціалізовані машини дуже великий.

Цей автомобіль обладнаний сучасною технікою, дизельним генератором, бойлером на 1000 літрів води. В середині автівки — духова кімната на чотири особи, умивальники, пральна машина, шафа для сушіння нагільної білизни, одягу та речі першої потреби, серед яких рушники та засоби гігієни.

Створити такий комплекс стало можливим завдяки тісній співпраці волонтерів та Благодійного фонду «Громадська ініціатива мешканців Кривба-

Солдат «Морфей», народний депутат України Андрій Ключко.

су». Завдяки засновнику фонду Володимиру Соколовському та за підтримки народного депутата України Андрія Ключка військовій 23-ї окремої механізованої бригади отримав уже другий комплекс для забезпечення гігієнічних потреб у польових умовах. Починаючи з 2014 року команда БФ напрацював успішний досвід у виготовленні мобільних комплексів для 17-ї окремої танкової Криворізької бригади імені Костянтина Пестушка. За цей час їх надійшло на передову вже одинадцять. Дослухаючись до потреб воїнів, вони постійно вдосконалюються.

«Я хочу подякувати тим, хто допомагає і підтримує, нашим волонтерам — людям із широ-

Володимир Кириченко допомагав обладнати комплекс.

кою душею, повною доброти і чуйності. Рух, що об'єднує в одну велику українську родину, яка вірить у майбутнє і є нездоланною. А також дякую нашим незламним захисникам, котрі боронять наші кордони та наближують Перемогу», — сказав народний депутат Ан-

дрій Ключко. Солдат із позивним «Морфей», який отримав ключі від спецавтомобіля, подякував за те, що їх не забувають. «Тільки разом ми можемо перемогти ворога», — додав захисник.

Сергій КОВАЛЬЧУК.
Фото автора.

Такий вигляд зовні має мобільний лазне-пральний комплекс.

Усередині комплексу.

Агроформування на деокупованих територіях реанімуватимуть кредитами та компенсаціями

Мінагрополітики з початку тижня провело одразу два зібрання, де учасники обговорювали, як підняти занепад господарства на деокупованих територіях.

У міністерстві сформували міжвідомчу робочу групу, яку очолив перший заступник міністра Тарас Висоцький. Участь у першому її засіданні взяли народний депутат України Артем Чорноморов (на знімку), представники Мінінфраструктури, Мінекономіки, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, НБУ, аграрних асоціацій. Ішлося про

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Відновила роботу бібліотека

Завдяки народному депутату України Дмитру Кисилевському відновила роботу та поповнила свій книжковий фонд бібліотека у Дніпрі.

Раніше на заваді її відкриття була відсутність укриття. Нині цю проблему розв'язано завдяки домовленості зі школою № 121.

«Завітав до цього закладу, щоб передати цікаві книжки в межах нашого проекту «Татова бібліотека». Усіх запрошую приходити і читати. Це вже п'ята бібліотека, якій ми передаємо книжки в межах нашого проекту «Татова бібліотека», — розповів депутат.

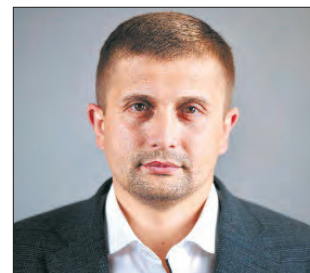
Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Фото зі сторінки Дмитра Кисилевського у Фейсбуці.

держпідтримку агропідприємств на деокупованих територіях задля відновлення їхньої діяльності, а також підготовки до весняної посівної. Крім того, учасники порушили тему допомоги господарствам, виробництво яких перебуває у зоні активних бойових дій або релоковане на підконтрольну територію України, передає прес-служба Мінагрополітики.

Тарас Висоцький нагадав, що пільгове кредитування за програмою «5-7-9» передба-

чено і для підприємств із деокупованих територій. Він наголосив, що відповідні правила гри діятимуть і в 2024 році. У держбюджеті на це закладено компенсацію в розмірі 18 млрд грн. Згідно з програмою, господарства з деокупованих територій можуть отримати кредит під 1–3 % річних.

Також на порядок денний винесли питання компенсацій підприємцям, виробництво яких зруйновано внаслідок збройної агресії РФ.

Результатами наради на першому етапі стало окреслення основних проблемних питань українських аграріїв із деокупованих територій та визначення пріоритетних напрямків допомоги.

На ще одному засіданні у міністерстві обговорили, як сприятимуть господарствам

Херсонщини. До розмови запросили також і сільгоспвиробників іще недавно загарбаних агресорами, а тепер визволених земель.

У нараді взяли участь народний депутат України Сергій Козир (на знімку), представники державних банків, податкової служби, ДСНС, Міноборони.

Тут також ішлося про надання аграріям кредитів, відшкодування підприємствам знищеного майна та гуманітарне розмінування сільгоспугідь, аби господарства могли максималь-но швидко відновити свою роботу.

Підготувала Галина КВІТКА.

«Птахи Перемоги» нищитимуть техніку окупантів

Українським захисникам передали перші десять дронів, придбаних у межах проекту «Птахи Перемоги» від народного депутата з Бердичева Богдана Кицака.

Під час реалізації цієї ініціативи, що стартувала у листопаді, планується придбати для ЗСУ 100 дронів-камікадзе. Ці безпілотники допоможуть нашим оборонцям ефективно виснажувати бойові потужності ворога. «Тактичну перевагу здобуває той, хто має технологічну першість, — переконалий народний обранець. — Один дрон-камікадзе вартістю майже 20 тис. грн при вмілому використанні знищує/пошкоджує/виводить з ладу техніку на мільйони доларів».

До реалізації проекту можуть долучитися всі охочі. Вартість однієї грізної «пташки» становить приблизно 20 тис. грн. Найщедріших меценатів, готових зробити донат у розмірі 18 тис. грн., відзначать особистими іменними наліпками на дронах, що передадуть «полум'яний привіт» окупантам.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Фото зі сторінки Богдана Кицака у Фейсбуці.

Ворожому флоту не місце в Чорноморській акваторії

Україна виграла битву в Чорному морі, й тепер у цій акваторії російський терор більше не панує. Про це заявив Президент Володимир Зеленський, звертаючись до учасників саміту «Групи семи» (на знімку).

«Нормальне судноплавство відновлюється, і з кожним новим вантажем із наших портів виграє і глобальна продовольча безпека. Вже майже 7,5 млн тонн вантажів перевезено новим експортним коридором, який ми запустили, вигнавши російський флот», — зазначив Володимир Зеленський.

Крім того, за словами глави держави, цієї зими «ми маємо шанс виграти битву за енергетику». «Ми посилюємо ППО, зокрема з вашою підтримкою, і якщо продовжимо це робити, якщо вистоятиме цієї зими енергетично, російський терор зазнає одного з найбіль-

ших програшів, — підкреслив Президент України. — Сильна ППО та сильна енергетика — це можливість нашим містам жити, нашій економіці працювати й нашим людям повертатись. І економічне зростання в Україні — один із найважливіших результатів року. Посильмо його».

Також у зверненні він нагадав, що путін збирається змітувати обрання на новий президентський термін, і, щоб угамувати зростання невдоволення росіянами результатами війни, він значно збільшив тиск на фронті. «Втім, наші воїни витримують уда-

жодної операції за цей рік. Ми зберігаємо важливі плацдарми на кількох напрямках фронту й готуємося до наступних кроків, і далекобійні засоби в цьому допомагають і дуже допоможуть. Маємо реалістичну стратегію дій, і саме наші українські зусилля — з вашою підтримкою

— здатні забезпечити Україні успіх на землі», — розповів Президент.

У зверненні він також наголосив на необхідності консолідувати зусилля. «росія сподівається лише на одне — що наступного року консолідація світу зруйнується. росія вірить, що Америка і Європа проявлять слабкість і не збережуть підтримку України на належному рівні. путін вірить, що вільний світ не дотисне повне виконання своїх же санкцій. російська еліта іронізує над сумнівами світу про використання заморожених російських активів заради компенсації шкоди від російської ж агресії», — застеріг В. Зеленський, заклавши до об'єднання зусиль.

За підсумками саміту стало відомо, що Японія надасть додаткову допомогу Україні обсягом один мільярд доларів, а також готова збільшити загальну суму підтримки до 4,5 мільярда.

Фото з сайту president.gov.ua

Президент США закликав відкласти партійні розбіжності

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Джо Байден нагадав, що російські сили на українській землі вчиняють воєнні злочини. «Це вражає. Хто готовий відступити від того, щоб змусити путіна відповісти за це? Хто з нас готовий це зробити? За останні майже два роки відважний народ України не дозволив росії перемогти на полі бою. Вони перемогли над амбіціями путіна домінувати над Україною, і народ США може й має писатись тим, що вони уможливили успіх України завдяки постійному постачанню озброєння і боеприпасів», — зазначив глава Білого дому.

Американський лідер також підкреслив, що кремль не збирався зупинитися на Україні й планував «іти далі». І якби президент путін атакував будь-яку країну НАТО, обов'язком США було б захистити цього союзника. «Ми не можемо дозволити

путіну перемогти, це цілковито в наших національних інтересах та національних інтересах всіх наших друзів», — зазначив Байден. — Будь-яке переривання в нашій здатності допомагати Україні чітко підсилює позицію путіна. У нас закінчуються гроші на це».

Нагадаємо: більшість республіканців та демократів у Палаті представників та Сенаті виступають за допомогу Україні. Втім, між двома партіями немає однастайності щодо того, в якому вигляді цю допомогу розглядати. Республіканці

наполягають на тому, аби пов'язати допомогу для Києва з видатками на жорсткішу міграційну політику. Демократи не підтримують запропоновані заходи, інформує «Голос Америки».

У своєму виступі Байден заявив, що ультраправі законодавці «тримають у заручниках» допомогу Україні, намагаючись досягти своїх цілей в «екстремальних заходах на кордоні», але він зазначив, що Білий дім готовий до «реальних рішень» на кордоні та до певних поступок у питанні міграційної політики.

Президент заявив, що «буквально весь світ стежить» за тим, як діятиме Америка, і якщо США відступлять зараз, це може дати поштовх іншим агресивним силам у світі: «Тому я закликаю Конгрес зробити щось, вчинити правильно і стояти поряд із народом України, виступити проти тиранії путіна, буквально виступити за свободу».

ДО РЕЧІ

Адміністрація Байдена оголосила про додатковий пакет військової допомоги США Україні.

Цей пакет, який використовує обмежені ресурси, що залишаються доступними для допомоги Україні, передбачає надання озброєння та обладнання на суму до 175 мільйонів доларів, повідомив держсекретар США Ентоні Блінкен.

Підтримка включає засоби протиповітряної оборони, додаткові боеприпаси для високобальністичних артилерійських ракетних систем (HIMARS), артилерійські боеприпаси, високошвидкісні протирадарні ракети, протитанкові ракети, боеприпаси для стрілецької зброї, підіривні боеприпаси для розчищення перешкод, обладнання для захисту критично важливої інфраструктури, запасні частини та допоміжне обладнання, послуги, навчання та транспорт.

Доки росія не припинить цю війну та не введе свої сили з України, Сполученим Штатам важливо продовжувати очолювати коаліцію з понад 50 країн, які твердо підтримують Україну, зазначив держсекретар США.

«Якщо Конгрес не схвалить запит президента щодо додаткового фінансування, це буде один з останніх пакетів підтримки у сфері безпеки, який ми можемо надати Україні», — наголосив Ентоні Блінкен. — Допомога Україні в захисті від російської агресії та забезпеченні її майбутнього сприяє інтересам нашої національної безпеки та глобальній стабільності в усьому світі — і нам потрібно, щоб Конгрес діяв негайно».

Україна повернула більше половини території, яку росія захопила з 2022 року. Озброєння та обладнання, про які було оголошено в рамках подальшої підтримки США, допоможуть задовольнити потреби України на полі бою. «Ми звернулися до Конгресу з проханням про додаткові кошти», — зазначив держсекретар Ентоні Блінкен у своєму дописі в соцмережі X, — тому що нам потрібно забезпечити, щоб Україна й надалі досягала успіху, а росія — зазнавала невдач. Якщо путіну дозволити діяти безкарно, це відкріє скриньку Пандори агресії в усьому світі».

Підготувала Галина КВІТКА.

У Туреччині вчилися розмінювати морську зону

Навчання «Нусрет-2023» провели в затоці Сарос, що в північній частині Егейського моря.

Це місце в Туреччині називають райським куточком, бо тут рідко бувають шторми й створено найкращі умови для дайверів. А також розташований перший у світі музей підводної історії, котрий, як і чудові піщані пляжі, приваблює туристів. Зараз місцевість біля цієї затоки безлюдна, і тому її обрали для проведення навчань з

пошуку і знешкодження підводних мін.

Спочатку турецьким саперам-підводникам треба було знайти і знешкодити міни, що їх скинули в затоку дрони «Байрактар» і літак С-130. З допомогою приладу ROV міни було ідентифіковано саперами, місце знаходження оточено, а потім водолази підірвали їх.

Другим етапом нав-

чань, у день відкриття, став пошук плаваючих мін. Турецькі командос вистрибули з вертольота в морський район, де було помічено небезпечні предмети, переконалися, що це саме міни, на які вони встановили детонатори, і гелікоптер знову взяв їх на борт. Коли машина відлетіла у безпечну зону, міни було підірвано.

ЗМІ так докладно описують цей етап навчань тому, що незабаром Туреччина, Румунія

і Болгарія мають намір розпочати розмінування тих ділянок Чорного моря, де пролягає маршрут цивільних суден та суховантажів, у тому числі й з українським зерном.

За ходом навчань спостерігали військові спеціалісти з Болгарії, Азербайджану, Бахреїну, Бразилії, Південної Кореї, Філіппін, Кувейту, Малайзії, Пакистану та Оману. А разом із турецькими кораблями та гелікоптерами їх безпо-

середніми учасниками були військовослужбовці з Постійної противітряної оперативної групи НАТО, які прибули на місце навчань на командно-диспетчерському кораблі з Італії та на протимінних суднах з Іспанії та Греції. По одній групі зі знешкодження вибухових речовин направили на навчання «Нусрет-2023» США, Хорватія, Мальта, Румунія та Саудівська Аравія.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ЗА ПОРЕБРИКОМ

Ностальгія за «смершем»

Найкровожерливіший депутат держдуми генерал андрій гурьлов заявив, що на окупованих територіях почав діяти «смерш». Цей репресивний орган контррозвідки існував в срср з 1943-го по 1945 рік під час Другої світової війни і відзначався особливою жорстокістю та позасудовими страатами. Абревіатура розшифровується «смерть шпигунам».

«Ми говорили про «смерш», сьогодні створили управління, яке в такий спосіб працює на нових територіях», — дослівно цитують його слова під час телевізійного шоу телеграм-канали.

Він також висловився про можливе розширення діяльності цього репресивного органу й на інших територіях, зокрема на далекому сході, де базуються російські ядерні човни, яким може загрожувати небезпека.

Це той самий «м'ясник», котрий запропонував знищити 20% населення рф, яке не довіряє путінському фашистському режиму. В екстремістській заяві члена комітету оборони держдуми, спрямованій на розпалювання ненависті за мотивами політичної ворожнечі, до підризу низки положень конституції рф ні міністерство внутрішніх справ, ні генеральна прокуратура, ні комісія з депутатської етики не знайшли жодних порушень.

На заяві одіозного депутата, більше відомого, як генерал без мізків, можна було б не звертати уваги, якби за розправи з противниками режиму «за законами воєнного часу» не висловились й інші представники влади, зокрема заступник голови ради безпеки рф дмитро медведев.

Розправи без суду і слідства уже стали невід'ємними атрибутами путінського режиму. Свого часу знімки підвишених жителів Луганської області з табличками «він передавав відомості ворогові» облетіли проросійські телеграм-канали. Деякі з них у назві мають слово «смерш» і спеціалізуються на доносах і провокаціях.

«смерш» 1943—1946 років підпорядковувався безпосередньо йосипу сталіну як наркомату оборони. Затриманих допитували і розстрілювали за «законами воєнного часу». Розправи над населенням ніде не протоколювали і не враховувалися. Навіть представників вищого командування могли роками утримувати у в'язницях. Керував головним управлінням контррозвідки «смерш» комісар держбезпеки 2-го рангу віктор абакумов.

Куратором відродженого «смершу» може бути лише російський диктатор володимир путін, невдала копія сталіна. Втім, репресії і без «смершу» накрили росію пеленою страху і ненависті.

Хорошою ілюстрацією до того, в яких умовах живуть росіяни, служить історія 22-річного студента Ібрагіма Оруджева. За знімок розпорядку роботи військомату в москві його звинуватили в тероризмі й намагаються запропорити до тюрми на 15 років.

Молодий чоловік навчався у Белгороді на четвертому курсі факультету міжнародних відносин. Взяв академічну відпустку і приїхав до москви, щоб допомогти батькам. Влаштувався на роботу і хотів стати на облік, як передбачено законом. Біля військомату його затримали працівники росгвардії і за «дрібне хуліганство» відправили під арешт на 10 діб. А потім «пришили» тероризм.

«Причини запізнолі імперської ностальгії росії зрозумілі: розширення тут завжди було способом втечі від внутрішніх проблем. Ми не можемо бути самі, бо нам немає чого з собою зробити. Завжди хочеться винищувати або зовнішніх, або внутрішніх ворогів, а з творенням серйозних проблем, росії необхідно з'ясувати відносини із зовнішнім світом, інакше доведеться замислюватися про себе, а до цього ми не готові, в нас на цьому місці стоїть блок», — пояснює ностальгію режиму за сталінізмом російський письменник Дмитро Биков.

Богдан КУШНІР.

З нагоди свята Хануки, яке єврейська громада розпочала відзначати 7 грудня, на Театральній площі Чернівців встановили менору — семисвічник, який у давнину символізував очікування Месії. На Театральній площі урочисто запалили ханукальні вогні, а в Центральному палаці культури відбувся святковий концерт за участю Feldman Band — легендарного оркестру під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Льва Фельдмана, співака Георгія Постевки, єврейського театру «Естер» та інших, *повідомляє наш власкор Сергій Сулима*

І на Закарпатті запровадили експериментальний проєкт «Помічник ветерана»

У структурі обласного департаменту соціального захисту населення сформували окреме управління, яке реалізовує державну ветеранську політику в регіоні.

«Помічник ветерана» — це експериментальний проєкт Міністерства у справах ветеранів. У липні він стартував у Вінницькій, Львівській, Миколаївській та Дніпропетровській областях, згодом до пілотування ініціативи приєдналися також Закарпатська, Сумська, Київська, Полтавська і Харківська області.

Запровадження інституту помічника ветерана покликане максимально спростити доступ до необхідних послуг і допомоги для наших захисників та їхніх родин. На цьому під час брифінгу наголосив заступник голови Закарпатської ОВА Петро Добромірський (на знімку).

«Найефективніше це можна реалізувати за принципом «рівний —

рівному», коли надавачами й отримувачами певної послуги будуть ветерани і члени їхніх сімей. Такий формат дає змогу людині, яка вже пройшла шлях адаптації, допомогти іншим подолати певні психологічні або ж соціальні бар'єри», — зазначив посадовець.

У межах відповідної Регіональної комплексної програми підтримки захисників та члени їхніх родин мають право і можливість отримати різноманітну допомогу. Скористатися низкою послуг і оформити матеріальні виплати можна онлайн на порталі «Допомога Закарпаття». Також для визначення безпосередніх потреб ветеранів, які допоможуть і в реалізації ініціативи «Помічник ве-

терана», в області проводять анкетування демобілізованих захисників.

У складі новоствореного управління з питань ветеранів — три відділи, а головне завдання фахівців — створити якісний, повноцінний і швидкий механізм взаємодії усіх відповідних служб, щоб ветеран міг отримати допомогу за місцем проживання. Про це розповіла директорка департаменту соціального захисту населення ОВА Ольга Травіна. За її словами, в усіх шести районах області вже створили відділи з питань ветеранської політики, а в кожній територіальній громаді визначили відповідальну особу, яка опікується питаннями забезпечення військовослужбовців комплексом послуг. Координуватиме роботу обласне управління ветеранської політики. Також за експериментальним

проєктом «Помічник ветерана» в підрозділі обласної, районних військових адміністрацій і громад запрошують працювати демобілізованих захисників.

Конкретніше про запровадження інституту помічника ветерана в регіоні розповіла заступниця директора департаменту соціального захисту населення ОВА — начальниця управління ветеранської

політики Мирослава Сухар. Помічниками ветеранів можуть стати ветерани й ветеранки, члени їхніх родин і сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, захисників і захисниць України.

Реєстрація на посаду помічника ветерана в Закарпатській області для місцевих мешканців і жителів інших регіонів тривала до 27 жовтня, однак подекуди, якщо виникла

необхідність добору кандидатів, її продовжили.

Після успішного проходження конкурсного відбору і співбесіди на кандидатів чекає спеціалізоване навчання, а згодом і офіційне працевлаштування в Сервісному офісі у справах ветеранів.

«Помічник ветерана за місяць може надати послуги не більш як сотні ветеранів. Від кількості послуг залежатиме рівень його заробітної плати, яка не може перевищувати чотири мінімальні зарплати, — зауважила Мирослава Сухар. — Найпотрібнішими ці спеціалісти будуть у тих громадах, де відповідно до реєстру проживає найбільша кількість ветеранів».

Словом, життя ветеранів має стати легшим і змістовнішим.

Василь НИТКА.
Фото прес-служби ОВА.

«Грінпіс» планує контролювати рівень радіації

Щоб мати об'єктивні дані по ЗАЕС та надавати можливість контролювати рівень радіації в області, до Запоріжжя завітали представники організації «Грінпіс».

Під час їхньої зустрічі з головою обласної ради Оленою Жук було зазначено, що безпекова ситуація на Запорізькій атомній станції залишається напруженою. Також обговорили питання, пов'язані зі станом довкілля в місті після теракту на Каховській ГЕС.

«російський уряд, російські військові, «росатом» спричинили кризу, захопивши атомну станцію в Енергодарі. Вони займаються ядерним шантажем. Ми розуміємо, наскільки надзвичайними є наслідки для України. Після підризу Каховської дамби статися може що завгодно», — підкреслив фахівець з ядерної безпеки Шон Берні.

Він розповів, що разом із громадською організацією SaveDnipro виконують важливу місію —

встановлення датчиків наземного радіаційного забруднення.

«Ми дійсно вражені, що під час війни українські органи влади, відповідні служби роблять усе, щоб захистити громадян, проводять відповідні заходи негайного реагування. Наші сенсори встановлено в Запоріжжі, Одесі, Южноукраїнську, Южному, Тарутиному та Умані, й вони підтримують існуючий перелік заходів. На ЗАЕС встановлено сенсори, які не передають дані в реальному часі. Встановлені нами датчики передають дані одразу для того, щоб і люди, і влада краще розуміли, що відбувається», — зазначив Шон Берні.

Датчики передають дані про рівень радіації у реальному часі на онлайн-карту SaveEcoBot.

«Дослухаючись до голосу місцевих органів влади та політиків на півдні України, «Грінпіс» підтримує населення України. Працюючи пліч-пліч з місцевими органа-

ми влади та організаціями, ми зміцнюємо нашу здатність разом відстежувати ризики ядерної катастрофи та реагувати на них», — заявив інший фахівець з радіації

«Грінпіс» в Україні Ян Ван де Путте.

Олена Жук подякувала за увагу до регіону та допомогу, яку організація надає українцям. Вона зазначила, що в усіх закордонних жур-

налістів, з якими спілкується протягом уже майже двох років, основною темою була ситуація на ЗАЕС.

«Вона хвилює увесь світ, це — не місцева проблема. Очевидно, що разі негараздів на станції наслідки можуть бути зовсім не локальними. Радіації все одно, хто перед нею: українець, європеєць чи росіянин. Вона поширюється з вітром та вражає усе на своєму шляху. Ми маємо різні сценарії розвитку ситуації на ЗАЕС та готуємося до кожного. Й ми дуже влячні за будь-яку допомогу та зусилля в попередженні можливої катастрофи», — наголосила голова обласної ради.

Вона відзначила надзвичайну важливість вчасного та об'єктивного інформування людей про можливі загрози та запевнила, що обласна влада всіляко підтримуватиме ініціативи закордонних партнерів стосовно встановлення датчиків.

Роман ВОЛОДИМИРОВ.
Фото Запорізької обласної ради.

Безхатчанкам допомагає патруль

Для того, щоб надавати комплексну допомогу безхатчанкам, у Дніпрі діє «Соціальний патруль»: нужденних зігріють, безплатно нагодують та нададуть ночівлю.

Усе це вони можуть отримати у відділенні для бездомних осіб та з низьким рівнем доходів міського центру соціальної допомоги. Як зазначають у міськраді, «Соціальний патруль» раз на тиждень курсує містом та виявляє бездомних громадян. Під час рейду соціалістичний розповідає безхатчанкам, яку допомогу можна отримати. І якщо той бажає — його відвозять у відділення.

Саме так опинився в закладі 41-річний Ігор, який мешкав в Енергодарі до його окупації.

«У Дніпрі не зумів знайти житло і певний час ночував на підприємстві,

де працював. Тиждень тому втратив роботу, а разом з нею і житло. Відтоді «гуляв». Дуже задоволений, що мене забрали сюди. Зігріли, чаєм напоїли, є де спати. Зараз є час подумати, що робити далі, і знайти нову роботу», — каже чоловік.

Разом із ним у відділенні нині — 25 бездомних осіб. Крім того, що їх тут годують, дають змогу ночувати та приймати душ, з ними працюють соціальні робітники — або допомогти відновити документи, соціальні зв'язки, знайти роботу тощо.

«Людина отримує допомогу до моменту

розв'язання своїх проблем. Також працює пункт обігріву. Ним можуть скористатися мешканці та гості міста, які опинилися в складних обставинах. У пункті можна перебувати до трьох годин, випити гарячого чаю, скористатись ванною кімнатою та банком одягу з теплими речами. За потреби можна лишитися на ніч», — зазначив завідувач відділення Сергій Соломаха.

Він звертається до мешканців міста: якщо побачили на вулиці безхатка, повідомте про це за номером: (073) 785-64-63.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Фото Дніпровської міської ради.

Пам'ятник Герою нагадуватиме про його подвиг

На території Національного історико-архітектурного музею «Київська фортеця» урочисто відкрили пам'ятник Герою України, військовослужбовцю ЗСУ Олександрі Мацієвському (на знімку). Солдата роти вогневої підтримки 163-го батальйону Територіальної оборони міста Ніжчина 119-ї бригади Сил ТРО, який потрапив у полон біля Соледара Донецької області, рашисти розстріляли за слова «Слава Україні». Цей момент потрапив на відео, зняте окупантами.

У церемонії взяли участь мати загиблого захисника Параска Мацієвська-Демчук (на знімку) та його дружина Юлія Мацієвська. Серед учасників заходу були також засновник проекту та меценат Олександр Вінцелевич, генеральна директорка НІАМ «Київська фортеця» Оксана Новікова-Вигран,

майстри Олег Цось та Альбіна Сафонова.

«Дуже пишаємося тим, що саме в нас відкрили символ

незламності. Це дуже важливо! Музей відвідує дуже багато людей, серед яких військові, студенти, діти, літні люди. Дуже важливо, щоб ми пам'ятали, якою ціною дається нам ця Перемога», — наголосила під час відкриття пам'ятника Оксана Новікова-Вигран.

Слово про свого сина сказала і Параска Мацієвська-Демчук.

Автори монумента працювали над проектом понад два місяці. Аби створити достовірну скульптуру, вони використовували пластилін, глину, силікон та комп'ютерні технології. Художник-скульптор Олег Цось зазначив, що важливим завданням було передати погляд загиблого Героя.

Світлана ЛЕЛІТКА.
Фото з відкритих джерел.

Розвідники і благодійники допомагають громадам прифронтового півдня

До Дня Святого Миколая мешканці однієї з громад постраждалої від війни Херсонщини отримали чергову партію гуманітарної допомоги. Спільна акція Благодійного фонду «Вогонь запеклих не пече» та Головного управління розвідки Міністерства оборони України задовольнила запит місцевої влади і передала на баланс ОТГ маловантажний фургон «Газель». А співробітники ГУ Нацполіції в Херсонській області отримали потужні газові обігрівачі, портативні зарядні станції та електричні акумулятори.

Коли тандем волонтерів і розвідників учергове навідується в територію Херсонщини, до людей, які вимушено залишилися жити поблизу зони активних бойових дій, вони вже не називають їх гостями, а зустрічають як рідних. І не тільки тому, що в їхній скарбничці добрих справ неодноразова суттєва матеріальна допомога.

Місцеві кажуть, що кожен такий приїзд — ще й відверта розмова, моральна підтримка й суттєва психологічна розрада. Адже душевні рани зцілюють не лише ліки, а й добре слово та шира опіка.

— Незважаючи на те, що героїзм військових розвідників став нормою, а самовідданість волонтерів — буденністю, ми завжди

пам'ятаємо завдяки комуні і чому маємо змогу жити, почасти мати тишу ніч і прокидатися зранку, — висловила загальну думку староста одного із сіл ОТГ Діна Василівна (з мірку-

вань безпеки без прізвища). — Тому наша особлива подяка хлопцям Кирила Буданова за те, що між насиченими бойовими будня-

ми знайшли час і присвятили його нам, підставили своє плече фонду «Вогонь запеклих не пече».

Іван ЗАДЕРІЙ.

Окупанти змушують вірян публічно зрікатися ПЦУ

На тимчасово окупованій території в захопленому в Православній церкві України храмі московський під примусом вірян відректися від ПЦУ та правлячого архієрея. Про це на своїй сторінці у Фейсбук написав митрополит Донецький і Маріупольський Сергій (Горобцов).

«Сьогодні спілкувався з літнім парафіянином одного з храмів тимчасово окупованої Донеччини. Ледве дозвонився до мене на один з моїх месенджерів. Розповів, що в храмі, який московський патріархат нещодавно захопив і привласнив собі, так званий настоятель на проповіді примусово змусив вірян уголос відректися від мене і від Православної церкви України», — зазначив митрополит. — 90% людей просто мовчали, бо вони пам'ятали, що я разом зі своїми друзями-меценатами побудували і оздобили цей храм. Більшість вірян я хрестив, вінчав, ще й викладав християнську етику в місцевій школі. Знайшлися деякі, які відмовилися. Але я уявляю, яку пропаганду провів цей московський піп, що бідні люди йому повірили».

Митрополит Сергій (Горобцов) людина на Донеччині відома — з 2002 року він єпископ Слов'янський, з 2008-го єпископ Донецький і Маріупольський УПЦ

КП, з 2019-го архієпископ ПЦУ, з лютого 2021 року — митрополит. Голова Синодального управління соціального служіння та благодійності. Владика називає себе «двічі біженцем». У 2014 році, коли так звана влада днр почала переслідувати українських священників, він був змушений переїхати з Донецька до Маріуполя. На початку березня 2022-го, після того як рашисти розбомбили єпархіальне управління ПЦУ, довелося виїхати і з цього міста. Окупанти в Маріуполі пошкодили і розграбували храм Святителя Петра Могили, який до повномасштабної війни увійшов до Книги рекордів України — його стіни прикрасив петриківський розпис завдовжки 500 метрів. При храмі, у стіні якого стирчить снаряд, що не розірвався, діяла благодійна ідальня, бібліотека, що налічувала сім тисяч книжок, музей українського побуту, школа гри на бандурі — усе це загарбники знищили. Книжки, серед

яких дисидентська література 1940—1950-х років, унікальні примірники в єдиному екземплярі, окупанти разом з московськими попами спалили, з музею викрали стародавні прикраси — срібні сережки та дукачі.

У Волновасі окупанти знищили й собор Святого Миколая Чудотворця, який збудували волинцями на честь своїх земляків — загиблих у 2014 році бійців 51-ї механізованої бригади. Під час обстрілів рашисти поцілили в церкву, а коли захопили

місто, то привселюдно спалили винесені на вулицю українські рушники й ікони. 12 березня вночі церкву облили соляркою та підпалили, вціліли тільки дві альтанки.

«рашисти силою захопили наші храми, посадили наших священників у розійські в'язниці, користуються моїми храмами, автівками, житлом та іншим... Сподіваюся, що найближчим часом уся рашистська гідота в рясах не зможе панувати в українських храмах та промивати мозок сучас-

ним українцям», — додав митрополит Сергій.

Тим часом близький до путіна глава кримської митрополії російської православної церкви митрополит Тихон (Шевкунів), призначений на посаду в жовтні 2023 року, оголосив про «кружечний збір» на підтримку так званої «сво». Копію розпорядження, підписаного окупантом у рясі, опублікував Телеграм-канал «Кримський вітер».

«Напередодні Світлого Свята Різдва Христового з 3 по 24 грудня цього року у всіх храмах і монастирях Сімферопольської та Кримської єпархії провести акцію (кружечний збір на закупівлю різдвяних подарунків для військовослужбовців, які перебувають: у госпіталях, та в зоні проведення (акції). — Ред.) подарунок захиснику вітчизни», — зазначено в розпорядженні. Крім того, за вказівкою представників рпц учні недільних шкіл будуть писати «листи воїнам з різдвяними привітаннями».

Світлана ЧОРНА.

На знімку: митрополит Донецький і Маріупольський ПЦУ Сергій (Горобцов).

Фото з Фейсбук-сторінки владики.

НЕПЕРЕМОЖНІ

Волонтерка
Ірина ГНАТЮК:
Низький уклін вам,
неймовірні люди

Вона малює картини, продає їх з аукціону, на зароблені кошти купує необхідне і передає нашим захисникам...

Пам'ятаєте Ірину Гнатюк? Днями наказом Головнокомандувача Збройних Сил України Валерія Залужного та за участю неймовірної й потужної спільноти ВГО «Територія Жінок» нашу давню знайому відзначено почесним нагрудним знаком Головнокомандувача Збройних Сил України «За сприяння війську».

Пам'ятаєте, вона писала колись на своїй сторінці у Фейсбук: «Я знаю, ви й так віддаєте все, що можете, і навіть більше, на нашу Перемогу. Я всього лише пропоную... Пропоную поміняти ваші гроші на клаптик краси та затишку у вашому домі! Я нічого у вас не прошу... Міняймося... Одну картину на один чи навіть два комплекти термобілизни для наших бійців.

Там, де вони зараз, часом дуже гаряче...

Але ночі стають дедалі холоднішими...».

Вона бідалася тоді, мовляв, «ми не можемо зігріти всіх, кого хотіли б».

Але можемо спробувати подарувати трохи тепла хлопцям із сусідньої вулиці, які тримають небо над нашою головою...».

Усе своє дозвілля пані Ірина присвячує створенню нових картин та волонтерській допомозі бійцям ЗСУ.

А ось ще один запис на сторінці волонтерки у Фейсбук: «На жаль, посилки до наших котиків їдуть трохи довше. Інколи навіть такими чагарями, що й уявити важко... Ця посилка — для тих самих хлопців, кому ми купували «термуху». Вона доїде скоріше, ніж термобілизна. О, як хотілося б мати чарівну паличку: поведеш паличкою вниз — і посилка вже під Херсоном... Поведеш угору — й уся русня зникла з лиця землі... Ой! Якби так можна було, то і посилка не знадобилася б», — фантазує Ірина...

І ще: «От просто зараз, — пише, — купую для хлопців, які під Слов'янськом, брикети для розпалювання вогню. Ви не уявляєте, як це круто. Тебе попросили, а ти можеш!».

А от і допис, який став провідом для цієї розповіді про пані Ірину: «Зазвичай у мене багато власних слів, — пише вона. — Вони лізуть із мене і заповнюють простір, який інколи варто було б заповнити мовчанням... Але «наше повітря нам дається, щоби дихати і говорити...» © Слава Збройним Силам України!

Слава тим, хто тримає наше небо, хто боронить нашу землю, хто кладе своє життя на ваги, в іншій чаші яких — лише темрява та безодня...

Слава тим, хто повернеться, і тим, хто навіки залишиться по той бік!

Слава тим, хто зробив це добровільно, і тим, хто мовчки взяв повістку!

Низький уклін вам, неймовірні люди!

З Днем Збройних Сил України, незламні та непереможні!

P.S. Не вітайте мене... Привітайте воїнів!

Тих, кого ви знаєте, і тих, кого просто зустрінете на вулиці!

Привітайте дружину воїна! Привітайте матір!

Подякуйте їм... Зробіть так, щоб вони відчули вашу вдячність!

Бо ми живемо завдяки їм!

А я безмежно вдячна за цю відзнаку Головнокомандувачу Збройних Сил України Валерію Залужному та неймовірній і потужній спільноті ВГО «Територія Жінок».

Долучайтесь! Ви потрібні.

Як і в ЗСУ — тут приймають і дівчат, і хлопців!».

На цьому крапка. Моралі не буде. Після таких слів лиш міцнішою стає віра в нашу таку жадану й довгоочікувану Перемогу!

Віктор ДАР.

Деокуповане село чекає

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Обереги
для Миколаїв у пікселі

Місцеві дітлахи і без підказок знають, що головні Миколаї нашого часу носять піксель. У день відкриття освітнього хабу школярі малювали листівки та плели ляльки-мотанки, які передадуть бійцям.

Валя та Яна створені власноруч обереги передають і для незнайомих військовослужбовців, і для рідних. «Мій клас буде моєму татові відправляти», — із гордістю в голосі повідомляє Яна. Після деокупації села її батько пішов на війну добровольцем, дістав поранення, а нині уже навчає новобранців.

Освітній хаб працює у відремонтованій кімнаті колишнього сільського клубу, який тепер називають Центром дозвілля. Об'єкт давно потребував капітального оновлення, тож клуб почали ремонтувати ще до великої війни — зусиллями і коштом громади, за сприяння місцевих підприємців.

Якщо пошукати,
ресурси знайдуться

Освітній хаб в селі Рудницьке створено у співпраці з Благодійним фондом «МХП — Громаді» за підтримки громадської організації Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину (ІСАР) «Єднання». Він з'явився у межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», що реалізується у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки підтримці Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Цей чудовий освітній простір створено за нашого сприяння, за допомогою місцевої влади і благодійного фонду, і я сподіваюся, що тут генеруватимуть нові ідеї щодо розвитку громади, які можна втілювати навіть за таких складних часів, — наголосила представниця USAID Анна Новак.

Проект зі створення освітнього хабу тривав півроку — передусім у клубі відремонтували покрівлю, в одній з кімнат замінили підлогу та вікна, пофарбували стіни. «Загалом цей проект коштував приблизно 560 тисяч гривень — ремонтні роботи, меблі і обладнання, — підсумовує староста Рудницького старостинського округу Ірина Бурзак. — Лівову частку коштів надали БФ «МХП — Громаді» та ІСАР «Єднання», долучилися й

Валя і Яна (на знімку ліворуч) плетуть ляльки-мотанки, щоб передати бійцям.

місцеві підприємці. В подальшому плануємо створити в Центрі дозвілля бібліотеку та відремонтувати укріття. Знову подаватимемося на конкурс грантів. Добре було б також забезпечити наш освітній хаб генератором — на випадок відключення електроенергії».

«Позашкільна соціалізація важлива. Бо це і зниження стресу, і перефокусування, і додаткові знання. Дітям потрібен простір для дозвілля й навчання, — наголошує Олександр Пахолок, керівник відділу залучення соціальних інвестицій та партнерств БФ «МХП — Громаді». — Організували його спільно з партнерами, забезпечили меблями та необхідною технікою: екраном, проектором, принтером, ноутбуком». До речі, одразу після деокупації села фонд допомагав відновлювати будинки місцевих мешканців. Загалом тут зруйновано або пошкоджено більш як півсотні хат.

Якщо в селі чи місті є ініціативні люди, вони зуміють знайти кошти на реалізацію своїх планів, переконує виконавчий директор ІСАР «Єднання» та керівник проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства» Володимир Шейгус. «У нашій програмі є конкурс проектів. БФ «МХП — Громаді» разом з місцевими мешканцями, місцевою громадою подали спільний проект на цей конкурс і отримали фінансування», — пояснює він. В результаті з'явився освітній хаб, де

вже заплановано проведення низки важливих заходів — тренінгів з антимінної безпеки, домедичної допомоги, психологічної підтримки тощо. «Наша програма є однією з понад сотні програм, які реалізує Агентство США з міжнародного розвитку на підтримку України. Є й інші донори, а також приватний бізнес, до якого можна звертатися, залучати кошти», — додає Володимир Шейгус.

У «Мистецькій коморі»
завжди є Wi-Fi

Завідувачка клубу Антоніна Полянничко є рушієм багатьох місцевих культурних ініціатив. У підпорядкованому їй закладі проводять дозвілля і малі, і дорослі — створено колектив української пісні «Горлиця», є дитячий театральний гурток. «У нас мало місця, тому гуртки працювали в «Мистецькій коморі», влаштованій у цьому само приміщенні», — каже моя співрозмовниця. Тепер з'явився новий простір для занять. Торік навіть під час блекаутів люди приходили до клубу, де у «Мистецькій коморі» завжди було тепло і працював Інтернет.

З нагоди відкриття хабу завсідники клубу показали гостям давній український обряд «кусання калити». А ми тим часом захоплено розглядали вишиті сорочки та рушники, зібрані Антоніною Полянничко та Іриною Коваленко в «Музейній кімнаті», облаштованій в приміщенні клубу.

«Я беру участь у художній самодіяльності, а взагалі працюю медсестрою, — розповідає пані Ірина. — Ходжу односельцям крапельниці ставити. Якщо бачу річ, яка, можливо, не дуже треба господарям, а для музею — справжня знахідка, то прошу передати нам». Перебралися до кімнати старожитностей і раритети з Ірининою хати — як, наприклад, старовинна розмальована скриня, де колись зберігали святковий одяг. «Цій вишиванці — понад сто років, — показує сорочку з червоними квітами, — вона дісталася у спадок від моєї тітки, в ній її сусідка виходила заміж. А ці рушники та подушки вишивала моя бабуся. Ось вона тут, на фотографії».

Замінювали
навіть водостоки

Пережити у Рудницькому російську окупацію жінки й досі не можуть загадувати спокійно.

— Ми майже не спали, — зізнається Антоніна Полянничко. — Село обстрілювали і серед ночі, і вранці, і ввечері. Лягали в ліжку одягнені, щоб онуків у разі небезпеки швидко розбудити і сховати. Погребі у нас не облаштовані, тож ми знайшли у хаті дві стіни і в цей куток відправляли дітей, самі ставали довкола них, ставили крісла. Було нас семеро — я, чоловік, моя дочка із зятем і сином та невістка з донечкою. Онукам — чотири й вісім років.

Рудницьке визволили 28 березня. Але доки клуб не перевірили сапери, його працівники не ризикували туди зайти. «Все село було заміновано, — каже Антоніна Полянничко. — На дитячому майданчику, де гралися малюки, знайшли шість мін. Заміновані були такі місця, що ми б навіть не подумали, що так можна, — водостоки наприклад. Розтяжки знайшли і в шкільному саду. На деревах висіли такі бляшанки — як візьмешся, щоб зняти, відірвали руки. У клуб зайшли наприкінці квітня. Дякувати Богові, він не був замінований».

«Навіть у нашому храмі рашисти облаштували спостережний пункт, а на водонапірній вежі та в недобудованій хаті священника, кажуть, сидів снайпер», — розповідає Ірина Коваленко.

Не дивно, що повномасштабне вторгнення пришвидшило перехід Рудницької церкви з московського патріархату до ПЦУ. Ця знакова подія відбулася буквально два тижні тому. Нині громада завершує офіційну реєстрацію свого нового статусу у релігійних і світських структурах. Справи

духовні, як з'ясувалося, теж вирішує ЦНАП...

Окупанти грабували
й вибачалися,
що «ділять не своє»

Зрозуміти загадку російської душі можуть хіба що кваліфіковані психологи та психіатри. Саме такий висновок спадає на думку, коли проглядаєш малюнки та вірші одного з російських загарбників, які були розквартировані в місцевому навчальному закладі. Зошит з одкровеннями окупанта (якщо вірити написам, то військовослужбовця 2-ї роти 1-го батальйону Єгора Макарова) нам показали в Рудницькій школі. Схоже на те, що цей тип не надто хотів на війну, і в світлі проблемісв сумління навіть намагався попросити вибачення у тих, кого прийшов вбивати й грабувати. Але не зробив нічого, щоб не брати участі у цьому злочині. Перепрошую за використання прямої мови ворога, але захищу його вірші: «Кто ранен, а кто погиб — горе семье на всю жизнь», «Куда деваться, я пошел терпеть и ждать конец шоу». І трохи вище: «Самый большой на...б — это делить не свое».

Вони і справді ділили все, що хотіли. «Школу повністю розграбовано, — каже завідувач Філії «Рудницька гімназія опорного закладу освіти «Селищанський ліцей» Баришівської сільської ради Анатолій Тулиця. — Комп'ютери не розкручували: просто порозбивали і повидирали з них материнські плати».

«Позабирали навіть кросівки, в яких діти ходили на фізкультуру і залишали після уроків у школі, — дивується Ірина Коваленко. — Не чіпали лише взуття маленьких розмірів. Як подумаю, що в кросівках моєї дитини, можливо, й досі ходить котрийсь із них, аж недобре стає...»

Філією Рудницька школа стала вже після деокупації, а до великої війни була самостійним навчально-виховним комплексом, де під одним дахом працювали школа й дитсадок. Тепер приміщення стоїть пустою. Останній урок тут провели 23 лютого 2022 року, ця дата і досі написана на шкільній дошці, от тільки «лютий» стерли і написали «февраль». Поміж непристойних малюнків хтось нашкрябав крейдою жалюгідне «извините». «Здається, це писала та сама людина, що й вірші, — каже директор, — ось бачите, тут його прізвище».

Поховати загиблого
змогли лише
після визволення

На початку окупації в селі загинув пенсіонер Володимир Герасименко. «Він був художником, шанованою людиною, ще до війни певний час вів у нас гурток, співпрацював з одним з друкованих видань», — пригадує директор школи.

Герасименко пішов до росіян на перемовини — можливо, за дозволом евакуювати родину, і не повернувся. Його тіло майже місяць так і пролежало на узбіччі дороги, прикритиме гілками, бо окупанти не дозволяли розшукати і поховати загиблого.

«Я особисто не була з ним знайома, — каже староста Ірина Бурзак, — але люди розповідали, що він працював у Спільці художників, був журналістом. Виходець з Рудницького, тут його батьки жили, а нині мешкає сестра. Другого березня до Рудницького зайшли росіяни, а третього мені зателефонувала дружина Володимира Герасименка і повідомила, що він пішов на перемовини і зник. За розповідями рідних, був дуже патріотично налаштованою людиною. Можливо, вступив у суперечку з окупантами».

Завсідники клубу відтворили старовинний обряд «кусання калити».

на відновлення школи

В одному зі шкільних кабінетів на підвіконні помічаємо макет автомата, який використовували на уроках «Захист України». «Рашисти виставляли ці макети з вікон, щоб лякати населення», — припускає директор.

У школі розташували штаб та спостережний пункт, спали і їли так само тут, про що свідчили гори сміття та ящики із сухпайками. Милися в облаштованій біля спортзалу лазні, але природні потреби справляли де завгодно. Прибирати заклад після таких «квартирантів» довелося довго, а допомагали в цьому вчителі з усієї Барішівської ТГ...

На фасаді школи, біля входу — розтрощена росіянами пам'ятна таблиця загиблого героя, випускнику цієї школи Віктору Бондарю. Її встановили ще за часів, коли російсько-українську війну називали АТО або навіть «війною на сході». У 2022-му вона дісталася й сюди.

— До широкомасштабного вторгнення в нашому закладі навчалось 127 учнів і вихованців дошкільної групи, — зазначає Анатолій Тупиця. — Дуже гарний був садок, тепла школа — сучасна, обладнана всім необхідним. Доки нас не відвідали російські «визволителі». Вони йшли Прилуцькою трасою і раптом повернули до Рудницького. Наскільки я розумію, чув таку

Завідувач філії Рудницька гімназія Анатолій Тупиця показує залишені рашистами сухпайки.

інформацію і бачив записи з безпілотної, стріляли і в бік школи. На фасаді біля мого кабінету є сліди від влучання, ймовірно, танкового снаряда. Коли зайшли в село, на першому поверсі школи розмістили штаб, на другому — спостережний пункт. Зламали замки, по відкривали всі класи, всі приміщення. В нас були і телевізори гарні, і комп'ютерна техніка — все вкрали або знищили.

Окупанти виставили в селах блокпости і хазяйнували, як хотіли. «В сусідніх Лукахах та Селищі стояли

наші, які кілька разів намагалися визволити Рудницьке, але спочатку безуспішно», — додає директор.

Піднімаємося сходами на другий поверх школи, де вигоріло чимало класів, хол і актовий зал. «Дивлюсь на металеві каркаси від згорілих парт і серце «йокає». Не могу звикнути», — каже директор. Ідальшею рашисти не користувалися, бо світла не було і не працювало обладнання, тож тут чисто, як до війни. Директор показує кубки, привезені шкільною командою з районних спортивних змагань, які зберіга-

ють на кухні. В спортивному залі у волейбол тепер грає хіба що вігер. На його стелі добре видно слід прильоту — снаряд наскрізь пробив дах і продірвав залізобетонні перекриття.

Ціна питання

— У нашому районі внаслідок бойових дій та обстрілів зруйновано або пошкоджено три школи — Рудницьку, у Лукахах і Барішівці, їх треба відбудувати, — розповідає виконувач обов'язків голови Барішівської територіальної громади Олександр Ільченко. — На жаль, роботи, які мали стартувати цього літа коштом міжнародних донорів, так і не почалися. Цими питаннями опікується КОДА. Ми ж можемо лише підтримувати ці заклади, щоб не зруйнувалися остаточно. Громада дотаційна, а ще в нас забрали сім мільйонів ПДФО, на які ми розраховували — зокрема, збиралися розробити генплан по деяких старостинських округах. Для нас це великі кошти, адже увесь бюджет громади — це 300 мільйонів.

Учителі з Рудницької школи нині викладають своїм учням в опорному закладі. Зупинили роботу кухарів і технічних працівників, тож робочих місць у селі стало менше. Школа потрібна Рудницькому, як повітря, кажуть місцеві мешканці.

«Щоб встигнути на сьому тридцять ранку на шкільний автобус, я щодня встаю о шостій, — наводить свої аргументи дев'ятикласниця Яна. — Навчаємося тиждень у школі, тиждень — вдома, онлайн. Складно дуже з таким розкладом!»

Рудницьку школу відвідували й діти з сусіднього села Лук'янівки — їх тепер теж возять до Селищанського закладу тим самим автобусом.

«Від наявності чи відсутності школи залежать демографічні перспективи обох населених пунктів, — переконує Ольга Мельничук. — Я — провідний спеціаліст у Лук'янівському старостинському округу, працюю з внутрішньо переміщеними особами, які приїхали з початком великої війни. Сім'ї з дітьми в нас надовго не затримуються, тому що не працює школа. Декільком родинам люди надали практично в безоплатне користування свої будинки за умови сплати комунальних послуг. Але для батьків важливо, щоб під час воєнного стану діти були неподалік і в разі небезпеки вони змогли швидко їх забрати зі школи чи садка. Багатодітна сім'я, якій у селі виділили житло, переїхала до Борисполя. І саме з цієї причини».

Відновленням закладу опікуються в обласній державній адміністрації. «Вже проведена експертиза, розроблена проектна документация на капремонт школи, на це витрачено до двох мільйонів гривень і, власне, можна розпочати роботи, — наголошує Анатолій Тупиця. — Залишилося тільки знайти кошти. Цим займається департамент регіонального розвитку КОДА, є відповідний меморандум з Європейським інвестиційним банком. Ціна питання — трохи більш як 60 мільйонів. Проект я бачив: облаштована територія, огорожа, плитка. Багато елементів, без яких школа може існувати. Але якщо відбудувати сучасний освітній простір, про них теж варто подбати».

Одне слово, з тротуарною плиткою чи без неї, та заклад відбудувати треба. «Не можна в селі без школи, тим паче під час війни!» — в один голос твердять наші співрозмовники.

Анна ЛУКАНСЬКА.
Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

ВІСТІ З ГРОМАД

Синова нагорода

Березнівська. Президент України Володимир Зеленський посмертно нагородив орденом «За мужність» III ступеня Петра Мальця із села Велика Купля. 32-річний Петро Малець помер 30 серпня 2022 року у госпіталі внаслідок тяжких поранень. Нагороду сина-Героя вручили його матері Світлані Малець.

На честь захисників

Зарічненська. У селі Дібрівськ цієї громади урочисто відкрили пам'ятний знак (**на знімку**) на спомин про загиблих воїнів-односельчан Святослава Кузла, Сергія Червінського, Василя Ковтуновича. Почесне право відкрити знак, який споруджено за кошти односельців, надано рідним загиблих воїнів. Про це повідомила дібрівський староста Ольга Блищик.

Конкурс листів на передову

Рафалівська. На території позашкільного закладу в Рафалівці відкрили резиденцію Святого Миколая, яка діятиме до 19 грудня. Тут є фотозона, місце для малювання листівок захисникам на фронт — проводять конкурс, краці листівки відзначать подарунками. Хлопчиків і дівчаток розважає іграми, віршами Святий Миколай. Солодкі подарунки розвезли дітям військовослужбовців, дітям-сиротам, дітям загиблих Героїв, дітям із бідових сімей. Про це повідомив рафалівський селищний голова Василь Совгуть.

Кошти для ЗСУ

Володимирецька. У Володимирці, в малій залі Центру культури та дозвілля «Перлина Полісся», діє благодійна виставка «Рукотворні дива», на яку передали свої вироби талановиті місцеві майстри. Усі виручені від продажу експонатів кошти підуть на потреби ЗСУ, повідомили у Володимирецькій селищній раді.

Добірку підготувала наш власкор на Рівненщині Олександра ЮРКОВА.
Фото з відкритих джерел.

На стелі спортзалу чітко видно слід від «прильоту».

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачену печатку ФОП Мельник Наталя Михайлівна (ІПН 2822609301) вважати недійсною з 01.08.2023.

Втрачену печатку ФОП Трофімова Світлана Владиславівна (ІПН 2741111247) вважати недійсною з 01.08.2023.

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу Запорізької області Кріль О.М. викликає спадкоємців (за заповітом та за законом) померлої 16.07.2023 **Сови Антоніни Василівни**, 10.04.1946 року народження. Звертатись за адресою: м. Запоріжжя, вул. Перемоги, буд. 53, кв. 24, тел. 0964236618.

Втрачений атестат про повну загальну освіту та додаток до нього за № 23128678 видані в Українському медичному ліцеї Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця м. Києва від 20.06.2003р. на ім'я **Дехтярьова Ніна Юріївна**, вважати недійсними.

Викрадені нотаріально посвідчені договори купівлі-продажу від 15.06.2012 (зарестр. за № 2109), від 05.12.2017 (зарестр. за № 3341), 05.02.2021 (зарестр. за № 204), від 11.01.2023 (зарестр. за № 4), від 18.07.2019 (зарестр. за № 1127), від 22.01.2021 (зарестр. за № 108) від 18.08.2023 (зарестр. за № 316), від 15.09.2023 (зарестр. за № 356) вважати недійсними для проведення операцій з майном.

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу Біла Т.С., запрошує спадкоємців померлого "02" вересня 2023 року Іванова Олександра Володимировича, 13.02.1976 року народження, для оформлення спадщини до "02" березня 2024 року. Після вказаної дати свідоцтво про право на спадщину буде видано спадкоємцям, які прийняли спадщину.
Адреса: вулиця Перемоги, буд. 15, кв. 1, м. Запоріжжя, тел. 063-556-31-90.

Втрачений атестат про повну загальну середню освіту АР 22201200 виданий загальноосвітньою школою № 95 I-III ступенів на ім'я **Сівак Марина Сергіївна**, вважати недійсним.

Втрачений **військовий квиток** серія ГГ №225559, виданий 07 травня 2013 року Липовецько-Погребищенським ОРВК Вінницької області, на ім'я - **Кошалко Оксани Юріївни**, вважати недійсним.

Втрачений документ, а саме: **посвідчення учасника бойових дій** УБД № 044350 видане Головним управлінням персоналу Генерального штабу Збройних Сил України від 13 серпня 2015 року на ім'я **Дар'їн Владислав Сергійович**, вважати недійсним.

Втрачений **диплом магістра** з відзнакою М15 028781 за спеціальністю 03030101 Журналістика, виданий 30 червня 2015 року Київським Національним Університетом імені Тараса Шевченка **Бенці Дарії Костянтинівні**, вважати недійсним.

Втрачено **службове посвідчення працівника Бюро економічної безпеки України** серія ЦА №000124 видане Бюро економічної безпеки України від 14.02.2023 на ім'я **Барановського Максима Володимировича** - старшого детектива, вважати недійсним.

Втрачене **свідоцтво про здобуття повної загальної освіти** АН №51855914 видане Борівським навчально-виховним комплексом (загальноосвітнім навчальним закладом I-III ступенів - дошкільним навчальним закладом ясла-садок) Северодонецької міської ради Луганської обл. 31 липня 2020 року на ім'я **Мардус Ірина Віталіївна**, вважати недійсним.

Втрачене **свідоцтво дитини з багатодітної родини** ДБ №724028, видане Вилківською міською радою від 09.02.2021 на ім'я **Моргун Єлизавети Русланівни**, вважати недійсним.

Втрачене **свідоцтво дитини з багатодітної родини** ДБ №724029, видане Вилківською міською радою від 09.02.2021 на ім'я **Моргун Мирослави Русланівни**, вважати недійсним.

Сьогодні в Україні без опадів, на дорогах подекуди ожеледиця. Температура повітря вночі 3—8 нижче нуля, на півночі — до 13 морозу. Вдень 1—6 градусів морозу. У південній частині та у Криму вночі близько 0, вдень — до 5 з позначкою плюс. Вітер східний, 7—12 м/с

СПОРТ

Чотири українки — у заявці Australian Open-2024

Теніс. До списку учасниць основної сітки Відкритого чемпіонату Австралії 2024 року потрапили чотири українки.

Це Еліна Світоліна (25 WTA), Ангеліна Калініна (27 WTA), Леся Цуренко (31 WTA) і Марта Костюк (39 WTA).

Даяна Ястремська (106 WTA) перебуває на дев'ятій позиції в альтернативному списку. До речі, в ці дні Даяна успішно виступає на турнірі в Анже (Франція) із призовим фондом 115 тис. доларів США. Одеситка здолала вже два кола. До 1/4 фіналу її вивела перемога над Ралукою Сербан із Кіпру — 6:4, 6:3.

За захищеним рейтингом у Мельбурні зіграють Наомі Осака (Японія), Анжелік Кербер (Німеччина), Дженніфер Бреді (США), Айла Томлянович (Австралія), Аманда Анісімова (США), Кеті Макнеллі (США) та Шелбі Роджерс (США).

Australian Open-2024 триватиме з 14 по 28 січня, протягом 15 днів.

НХЛ проведе міні-турнір збірних

Хокей. Комісар НХЛ Гарі Беттмен підтвердив, що 2025 року ліга хоче провести міні-турнір за участю чотирьох топ-збірних: США, Канади, Швеції та Фінляндії.

НХЛ сподівається, що на той час зможе домовитися з Міжнародним олімпійським комітетом про участь хокеїстів НХЛ в Олімпіаді-2026.

«Ми хочемо, щоб гравці НХЛ брали участь в Олімпіаді, та сподіваємося, що це станеться. Але ми поки що не домовилися, тривають перемовини з МОК та Міжнародною федерацією хокею. Знаємо, що для гравців це дуже важливо», — сказав Беттмен.

До речі, хокеїсти НХЛ не беруть участі в Олімпіаді з 2014 року.

Шаран може очолити команду Першої ліги

Футбол. Володимир Шаран входить до списку кандидатів на посаду наставника луганської «Зорі». Також у послугах колишнього тренера «Олександрії» і «Миная» зацікавлений колектив з Першої ліги — «Лівий берег».

Київський клуб запрошував Шарана до себе ще минулого літа, але тоді фахівець мав чинний контракт із «Минаєм».

Зазначимо, що президент «Лівого берега» Микола Лавренко свого часу запрошував Шарана до олександрійської «Поліграфтехніки» як футболіста, а нинішній керманіч столичної команди Віталій Первак багато років асистував Володимирові Богдановичу в «Олександрії».

«Дніпро» і «Будівельник» здолали суперників

Баскетбол. Чоловіча Суперліга. Регулярний турнір. Етап у Дніпрі.

«Дніпро» — БІПА (Одеса). 96:81 (32:25, 26:19, 25:20, 13:17).

Найкращим гравцем матчу став капітан господарів Станіслав Тимофеев, який набрав 21 очко та зробив 10 підбирань.

Дніпряни з 10 перемогами (1 поразка) лідирують у чемпіонаті. «Будівельник» (Київ) — «Кривбас» (Кривий Ріг). 78:38 (16:8, 26:11, 21:6, 15:13).

Кияни, чинні чемпіони, мають 10 перемог (3 поразки) і йдуть другими в турнірі.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Оборонний фінплан-2024: дрони, ППО, бронетехніка, РЕБ і «Нептун»

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На фронті, за даними Генштабу ЗСУ (на 7.12), вже кілька днів поспіль окупаційні війська активно використовують дрони-камікадзе й авіацію. Тільки на Бахмутському напрямку за добу знищено 40 ворожих БПЛА. Також значно збільшилася кількість атак противника: 91 бойове зіткнення протягом минулої доби. Найгарячіше — в районі Авдіївки та на Мар'їнському напрямку.

Війна триває. Отож забезпечення української армії озброєнням, військовою технікою та боеприпасами залишається ключовим завданням у наступному році. Значну частину фінансового ресурсу Міноборони буде спрямовано на завдання виробничих потужностей вітчизняного оборонно-промислового комплексу. Про основні пріоритети у цьому питанні розповів заступник міністра оборони України генерал-лейтенант Іван Гаврилюк в інтерв'ю АрміяInform.

Головне завдання, як зазначає Гаврилюк, це «своєчасне забезпечення наших військ ракетами, боеприпасами за всією номенклатурою, озброєнням та військовою технікою і засобами радіоелектронної боротьби». Мовляв, зараз рф пере-

важає нас за всіма видами ресурсів. «Технологічна перевага над росармією є ключовим чинником для нашої Перемоги», — впевнений представник МОУ.

За його словами, український ОПК має низку завдань з виробництва різних видів озброєння, техніки, ракет та боеприпасів, а також масштабування цього виробництва і максимальної локалізації: до процесу будуть залучені і державні, і приватні підприємства, зокрема й ті, що виробляють товари подвійного призначення.

Заступник міністра наголосив: озброєння в Україні проходить такі випробування, яких немає на жодному полігоні. Міноборони ретельно аналізує застосування фактично кожного зразка, зокрема й в умовах РЕБ. Триває робота з вибору перспективних зразків ОВТ у співпраці з Генштабом. «У результаті ретельного аналізу застосування ОВТ у бойових діях буде визначено за головними параметрами (ефективність та надійність) зразки техніки та озброєння, які в майбутньому становитимуть основу потенціалу ЗСУ», — повідомив Іван Гаврилюк.

Він висловив впевненість, що чимало зразків ОВТ вітчизняного виробництва після війни займуть свою нішу на світовому ринку зброї. Напри-

клад такі, як ракетний комплекс «Нептун», БТР-4Е, ПТРК «Стугна»...

А серед пріоритетів наступного року генерал-лейтенант називає засоби ППО. Разом з Мінстратегпромом МОУ працює над посиленням протиповітряної оборони, зокрема триває модернізація таких ЗРК, як «Бук» та С-300.

Особливу увагу приділено безпілотникам. Загалом на їх закупівлю у 2024 році планують витратити понад 43 млрд грн. БПЛА тактичного рівня є витратним матеріалом, їхні запаси треба поповнювати так само безперервно, як і запаси боеприпасів. Сьогодні ЗСУ експлуатують майже 70 різних модифікацій дронів, а також понад 20 типів боеприпасів до них.

Крім нарощення виробництва БПЛА, планується масштабувати виробництво засобів радіоелектронної боротьби. Заступник міністра інформував: нещодавно допущено в експлуатацію 6 нових зразків, а також Генштаб та ЗСУ завершили тестувати тактичні засоби радіоперешкод FPV-дронам та баражуючим боеприпасам.

На ракетне озброєння та боеприпаси у 2024 році буде виділено 175 млрд грн. Створюється нова модифікація ракети «Нептун». Є завдання в разі збільшити вироб-

МАЛЮНОК ДНЯ

Авдіївка. Куля з чорним снігом.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ництво мінометних мін, розпочати виробництво снарядів.

Поки що вітчизняний виробник лише частково задовольняє потреби наших захисників у бронетехніці. Наступного року планується максимально завантажити підприємства українського ОПК замовленням у понад 750 бойових броньованих машин різних типів.

За словами представника Міноборони, Украї-

на і Сполучені Штати провели у Вашингтоні конференцію оборонних індустрій, де «відбулися зустрічі представників найбільших українських виробників ОВТ з американськими колегами.

Сподіваємося на укладання угод про створення спільних американсько-українських підприємств для виробництва необхідної продукції для обороноздатності нашої держави».

Ольга ВІТЕР.

Фотовиставка, присвячена волонтерам, триватиме до кінця року

У Києві на пішохідно-велосипедному мосту відкрито виставку, присвячену Міжнародному дню волонтерства. У вуличній експозиції — 100 фотографій. На них — вся історія добровольчого руху небайдужих, портрети тих, хто постійно допомагає ЗСУ, рятує з-під обстрілів мирних мешканців і тварин, доставляє ліки, продукти, одяг у розбомблені расшітати міста і села. Власне, це світлини про Людей — сильних духом, чуйних, безстрашних та з хоробрих серцем, які мають у житті надособистісну мету.

«Але немає такого мосту в світі, який би вмістив усі фотографії, щоб зобразити всі форми та види допомоги, яку здійснюють сьогодні наші волонтери», — наголосив під час відкриття експозиції Роман Лелюк, директор департаменту суспільних комунікацій

КМДА, який виступив організатором заходу.

Роман Лелюк також зазначив, що волонтерський рух сьогодні об'єднав мільйони українців. «Такої неймовірної синергії щирих, сильних, вольових та самовідданих людей досі не бачили у всьому світі. Волонтерство — це найвпізнаніший бренд України. Це віддзеркалення і втілення нашого українського на-

ціонального духу», — додав він.

У КМДА, вітаючи всіх причетних до добровольчого руху небайдужих, наголосили: «Заохлюємося діяльністю кожної організації і дякуємо кожному волонтеру! Зі святом, наші супергерої!».

Виставка на мосту працюватиме до кінця грудня.

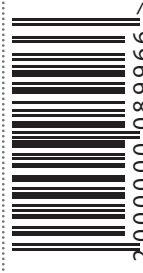
Світлана ЧОРНА. Фото з сайту КМДА.

Відповідальні за підготовку номера: Світлана ЧОРНА, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 91419
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок 503-68-73; відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

